

## **VERSLAG VAN RAADSVERGADERING VAN DE GEMEENTERAAD VAN PAPENDRECHT GEHOUDEN OP 9 juli 2020 OM 16.30 UUR**

Aanwezig: de heer A.J. Moerkerke, voorzitter, de dames: K.E. Middelkoop- van den Adel (CDA), T.C. van Es (D66), B. de Heer (PAB), H.M. van Wijngaarden (PAB), D. Yildiz-Karso (PvdA), A. Bokma (VVD), S. Verdoorn (PAB), A. van den Andel (PAB) en A. van der Matten (CDA) en de heren: J.L. van Erk (ChristenUnie), A.P.J. den Dekker (ChristenUnie), R. Lammers (OP), J.G.S. van der Tak (OP), L.T. van den Dool (CDA), L.J. van Hal (D66), M.H.A. Verweij (PAB), A. Stremler (PAB), P. Stremler (PAB), B.H. Grimmus (GroenLinks) en A. Kosten (SGP)

Wethouders: P. Paans, A. Janssen, K. de Ruijter en C. Verver

Afwezig: de heer A.N. Tromp (PAB) en de heer J. Hoogeveen (PAB)

Notulen: mevrouw J. Dubero, Notuleerservice Nederland

### **01. Opening**

De VOORZITTER opent de vergadering om 16.30 uur en heet iedereen welkom.

Alleen de woordvoerders van de fracties zijn in de raadszaal aanwezig en enkele raadsleden. Er is voldoende quorum om de vergadering te openen. De overige raadsleden volgen de vergadering via een livestream. Zij voegen zich bij de vergadering bij de stemming over de Kaderbrief en de moties.

Er is bericht van verhindering ontvangen van de heren Hoogeveen en Tromp en bericht van verlaten van de heer Van Erk.

### **02. Vaststelling van de agenda**

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

### **03. Kaderbrief 2021-2025**

Algemene beschouwingen

*Eerste termijn fracties*

#### *Fractie van het PAB, de heer VERWEIJ*

Deze kaderbrief is ontstaan tijdens de coronacrisis. Het PAB is verheugd te mogen constateren dat tijdens deze crisis door alle betrokken partijen adequaat is opgetreden en goed is gereageerd op de veranderingen en de nieuwe uitdagingen. Binnen het sociale domein is veel veerkracht getoond. Het PAB bedankt alle organisaties, verenigingen, alle werkenden en alle vrijwilligers die zich geweldig hebben ingezet om het extra werk dat deze coronacrisis meebracht en nog meebrengt, uit te voeren.

In onze gemeente zijn bedrijven, organisaties en individuele inwoners flink geraakt door de gevolgen van de coronacrisis. De gemeente heeft hen met raad en daad bijgestaan. Daarbij moeten we realistisch blijven en beseffen dat niet alle financiële en sociale nadelen door de gemeente opgelost kunnen worden.

Inwoners en ondernemers hebben ook zelf initiatieven genomen om de pijn te verzachten en om elkaar bij te staan. Het PAB waardeert het voornemen van het college om zulke initiatieven te blijven stimuleren.

Eerdere rijksmaatregelen, onvoldoende compensaties en het coronavirus leiden tot grote financiële problemen die vooralsnog niet helemaal te overzien zijn. De aanpak om tot een sluitende begroting voor 2021 te komen, steunt het PAB. Voor de lange termijn is het goed dat wij weer bij elkaar kunnen komen om na het rekenwerk van het college samen met de raad het ombuigingsproces te kunnen doorlopen. Prima dat hierbij de inwoners en maatschappelijke partners betrokken worden.

## Terugblik

In het college wordt gezamenlijk hard gewerkt aan de thema's uit het coalitieakkoord. Voor het sociaal domein is veel werk verzet. Heel veel aandacht is uitgegaan naar jeugdzorg en de zorg voor jong en oud onder andere via Sterk Papendrecht. In 2019 is de basis gelegd voor participatie. We zijn nu echt op weg om nieuwe huisvesting voor de vo scholen te realiseren. De pilot met de ondergrondse restafvalcontainers is gestart. Ook is het gelukt om de politie binnen Papendrecht te houden. Zowel de brandweer als de politie krijgen in onze gemeente een nieuw onderkomen wat voldoet aan de laatste eisen. Het afvalbrengstation en de nieuwe gemeentewerf zijn volgens planning en binnen budget gerealiseerd.

## Vooruitblik

Bij de participatie moet er aandacht zijn dat bij voorlichting en inspraak van de inwoners de juiste inwoners aan bod komen; niet alleen de liefhebber-inwoners die per definitie naar beeldvormende bijeenkomsten komen. *Van belang blijft dat vooraf duidelijk wordt gemaakt hoeveel 'wensruimte' er is om teleurstelling achteraf te voorkomen.* In het najaar wordt de foto van de democratie vervolgd. Een opbrengst hiervan is de verbeteragenda met concrete acties om mee aan de slag te gaan. In ons voorveld en bij de preventie met onder andere Sterk Papendrecht wordt uitgekeken naar de volgende stappen in de transformaties. In 2021 zal verder de omgevingsvisie vastgesteld worden en komt een voorontwerp van een omgevingsplan op tafel. Papendrecht krimpt. Het is belangrijk dat wij voor alle generaties en inkomensgroepen bouwen. Dat helpt onze mooie voorzieningen in stand te houden.

## Sociaal domein

Binnen de GR Drechtsteden en DG&J zien we al jaren ambities om zaken bij te stellen en om te buigen, maar dat heeft nog niet veel opgeleverd. Het PAB maakt zich zorgen of de komende jaren wel de gewenste resultaten geboekt kunnen worden. Zeker gezien de gevolgen van de Corona crisis en het wegvallen van het solidariteitsbeginsel. Toch zijn binnen het sociaal domein ombuigingen nodig. Samen met de andere gemeenten moet er gelobbyd blijven worden voor structurele steun van het Rijk. Het is goed om te lezen dat er extra aandacht komt voor de problemen van de kwetsbare ouderen. Goed dat hiervoor geld is vrijgemaakt. Dit is voor het PAB een belangrijk onderwerp. Er is in 2021 ook budget om het Odensehuis te subsidiëren. En er moet ook aandacht zijn en blijven voor goede huisvesting voor de ouderen. Hiervoor hebben wij samen met CDA en GL in juli 2019 al aandacht gevraagd met een motie: Wooninitiatief vitale ouderen. Zijn er al of worden er stappen gezet om de gevraagde acties in deze motie uit te voeren? Wij dienen hier een motie Ouderen en wonen in. Voor de jeugdzorg is het goed om te blijven inzetten op preventie en het aanbieden van zorg op maat; meer inzet aan de voorkant. Het wordt wel tijd dat deze aanpak ook leidt tot structurele besparingen.

## Financieel

De gemeente Papendrecht is momenteel nog financieel gezond. Echter gezien het groot aantal risico's zoals onder andere in het sociaal domein en de forse bijdrage aan de SDD, zullen ombuigingen en bezuinigingen de komende jaren noodzakelijk zijn.

Daar bovenop komen nog de financiële gevolgen van de coronacrisis. Hiervoor komt weliswaar steun van het Rijk, maar de verwachting is dat dit onvoldoende is om alle kosten te dekken.

Lobbyen in Den Haag blijft noodzakelijk zolang de verdeling van het gemeentefonds niet is verbeterd en er geen extra steun komt om alle taken in het sociaal domein naar behoren uit te kunnen voeren. Ondanks de te verwachten tekorten pleit het PAB ervoor om de portemonnee van de inwoners en van de ondernemers bij de ombuigingen te ontzien.

De ombuigingen en de bezuinigingen mogen naar onze mening niet alleen betrekking hebben op de Papendrechtse exploitatie. Ook zullen naar onze mening de Gemeenschappelijke Regelingen hun steentje moeten bijdragen. We kunnen daarom onderzoeken of het gemeentefonds accres hier een geschikt instrument voor kan zijn. Dit kan dan ook gelden voor de subsidies die wij verlenen. Een variant is om de inflatiecorrectie te

splitsen in een deel voor de loonkostenontwikkeling en een deel voor de andere zaken. Eventueel alleen het eerste deel uitbetalen.

### Huisvesting Onderwijs

Dit jaar is het college gekomen met een visie op de huisvesting VO-scholen. Met daarbij ook een tijdsplanning. Zodat aan het eind van deze collegeperiode een uitwerking ligt die als basis kan dienen voor nieuwe c.q. aangepaste huisvesting van beide VO-scholen. Het PAB vreest dat door de noodzakelijke ombuigingen een vertraging optreedt in het realiseren van de plannen. De financiering is in verband met de tekorten in de jaren na 2021 een issue geworden. De ruimte om geld te lenen is niet groot. Bovendien zal een lening voor onderwijshuisvesting niet alleen voor de vo scholen beschikbaar zijn. De basisscholen hebben ook terechte wensen op dit gebied.

Het PAB pleit ervoor om alles op alles te zetten om de nieuwbouw of vernieuwbouw voor de vo scholen ondanks de crisis volgens de uitgestippelde route en tijdlijn te laten verlopen binnen de financieel verantwoorde mogelijkheden. Graag horen wij een toelichting op het budget voor verder onderzoek inzake de vo scholen.

### Omgevingswet

De inwerkingtreding van de Omgevingswet is uitgesteld tot 1 januari 2022. Voor het opstellen van de omgevingsvisie is al veel werk verzet door dit college. Vele maatschappelijke organisaties en de inwoners zijn hierbij betrokken. Het opstellen van een omgevingsplan moet nog afgerond worden.

### Transitie naar een duurzame samenleving

Het PAB staat achter de ambities van de gemeente om in 2030 een klimaat neutrale organisatie te zijn en om betrokken inwoners en partijen uit de samenleving te betrekken bij het klimaatbestendig inrichten van de openbare ruimte.

Op het gebied van duurzaamheid moet veel werk verzet worden. De overstap naar een circulaire economie vraagt om veel veranderingen en investeringen. De gemeente wordt geacht om een groot deel van de groei van de algemene uitkering te gebruiken voor klimaatbeleid en energietransitie. Is dit niet in tegenspraak met de herijking van de algemene uitkering die voor onze gemeente nadelig zou kunnen uitpakken? Laten we lessen trekken uit gekozen klimaatmaatregelen die nu in effectiviteit alweer tegenvallen. Een voorbeeld is de biomassacentrale.

Krijgen Stedin en HVC financiële steun van onze gemeente om hun plannen in verband met de energietransitie uit te voeren? Zo ja, is dit al in de financiële prognoses verwerkt? Het uitgangspunt van het PAB is dat dit niet kostenverhogend mag zijn voor huurders en woningeigenaren.

### De organisatieontwikkeling

De organisatieontwikkeling baart ons grote zorgen. Hoe komen we aan de juiste mensen om ze in deze nieuwe structuur in te passen. Er zijn veel vacatures ontstaan. Tussen haken wordt gemeld dat ze ingevuld zijn, maar kennelijk is er een capaciteitsprobleem gezien het inhuren van externen vooral in verband met dit capaciteitstekort. Het slechts ten dele inzetten van het budget voor de organisatieontwikkeling wordt onder andere verklaard door de vele vacatures? Hoe is deze ogenschijnlijke paradox te verklaren?

Een goede ambtelijke organisatie is nodig om niet of bijna volledig afhankelijk te zijn van anderen. Een goede organisatie is ook nodig om als zelfstandige gemeente een eigen beleid te kunnen voeren en het coalitieakkoord te kunnen uitvoeren.

### Eneco gelden en het vrij te besteden deel van de algemene reserve

De beschreven route om bestemmingen te vinden voor de opbrengsten van de verkoop van de Eneco aandelen en mogelijk ook het vrij te besteden deel van de algemene reserve steunt het PAB.

## Sterk in de regio

Het blijft zo dat wij vanuit het lokale denken, maar daarbij de samenwerking zoeken binnen de Drechtsteden en de Alblasserwaard. De samenwerkingsvorm in de regio wat betreft de GRD is sterk in ontwikkeling en aan verandering onderhevig. Het is goed dat het college de raad gedegen informeert en bij de ontwikkelingen betrekt.

Kortom: het PAB stroopt graag de mouwen op voor de komende periode, rekent graag op de samenwerking met de coalitiepartijen maar hoopt ook op voortzetting van de constructieve inbreng van de oppositiepartijen. We zijn immers met de gehele gemeenteraad verantwoordelijk voor het welzijn van onze inwoners.

## Fractie van het CDA, de heer VAN DEN DOOL

De coronacrisis heeft ons allen in de greep gehad de afgelopen maanden. Voor sommigen van onze inwoners is het verdriet groot. Zij verloren geliefden en soms was er nauwelijks gelegenheid om afscheid te nemen. Anderen werden ziek en doen nu hun best te herstellen. In gedachten staan we stil bij wat er is gebeurd.

Er zijn ook nu nog veel zorgen. Zo'n 30 tot 40% van de werkenden maakt zich zorgen om zijn baan. Sommigen zagen hun bedrijf failliet gaan, of doen hun best om het hoofd toch boven water te houden.

Tegelijk was er ook veel moois. Wat zijn er veel boodschappen gehaald voor anderen, bloemetjes voor de deur gezet, kaartjes gestuurd en nog veel meer. Dat maakt blij en trots om een Papendrechtster te zijn!

Wij willen u als burgemeester ook complimenteren. Het waren hectische, onvoorspelbare en ingrijpende weken. Het is enorm gewaardeerd dat u in die hectiek tijd nam om zoveel ondernemers, instellingen en inwoners te bellen, belangstelling te tonen, open brieven te schrijven en zo op vele manieren zichtbaar en dichtbij was. Ook de wethouders willen we een compliment maken. Wat is het frustrerend als je zoveel wilt, maar zo weinig kunt. Wij kregen veel positieve reacties van onze zorginstellingen en huisartsen over de contacten met de wethouder, van ondernemers over de wethouder die naast hen stond, van scholen en van inwoners. Complimenten voor het zoeken van de juiste balans, het bieden van een helpende hand zonder dat je een hand kunt geven.

Tegelijk ging niet alles goed. Zo duurde het best even voor we als raad weer wat op stoom kwamen en de vergaderingen weer door konden gaan. Het is in onze ogen belangrijk om van deze bijzondere omstandigheden te leren. Sommige goede en positieve dingen wil je vasthouden, andere dingen zouden een volgende keer anders en beter moeten.

De effecten van deze crisis raken de gemeente Papendrecht op vele manieren. Ik sta stil bij werk, het sociaal domein en vervolgens de gemeentefinanciën.

Eerst dus iets over werk

Zoals gezegd wordt er een forse werkloosheid voorzien in het komende jaar. Het is een voordeel dat we dit nu kunnen zien aankomen. Het is niet nodig om de traditionele reactie te vertonen waarbij je eerst je baan verliest, vervolgens een ww-uitkering krijgt, probeert weer aan de slag te komen en als dat niet lukt een bijstandsuitkering volgt. In een aantal regio's, waaronder de regio Utrecht, zet men in op van-werk-naar-werk transitie. Mensen stappen over naar een andere sector, bijvoorbeeld vanuit de logistiek naar de zorg, gaan werken en volgen tegelijk een opleiding. Welke initiatieven worden er in deze regio voorbereid om de naderende werkloosheid op te vangen? Worden er ook hier van-werk-naar-werk transitie voorbereid? Zo ja, welke zijn dat?

Het sociaal domein

We vinden het mooi om in de kaderbrief te lezen dat er ruimte blijft om ook in 2021 het Odensehuis te blijven subsidiëren. Dit voorziet echt in een behoefte en het is ontstaan omdat een aantal Papendrechtster er vrijwillig de schouders onder hebben gezet. We zijn ook blij met het voortzetten van subsidie voor Schuldhulpmaatje en Voedselbank. Goed dat de wethouder zich ook op deze manier voorbereid op de komende periode! Beide zullen we in de na-corona tijd waarschijnlijk hard nodig hebben.

Als gevolg van de coronacrisis zal er extra ondersteuning voor het vrijwilligerswerk gevraagd worden. Er zijn al verschillende signalen dat mensen na een periode van “rust” zich nu afvragen of ze wel op dezelfde voet door willen gaan en het e.e.a. anders willen gaan organiseren of stoppen. Heeft de wethouder al enig zicht hoe de aantallen vrijwilligers zich ontwikkelen, bijvoorbeeld in de ouderenzorg? Is er inderdaad sprake van een afnemend aantal vrijwilligers? Zo ja, wat gaat de gemeente daaraan doen?

Dezelfde vraag voor de mantelzorgondersteuning. Is er al een effect zichtbaar? Onze inschatting is dat de behoefte onverminderd hoog is. Is het aantal mantelzorgers afgenomen in de afgelopen maanden? Zo ja, wat kunnen we als gemeente daar aan doen? Is er mogelijk extra ondersteuning nodig? En dan bedoelen we concrete hulp, bijvoorbeeld om even op adem te kunnen komen.

Dan nog een herhaling van de vraag die we al bij de jaarrekening stelden. We gaan weer zelf risico dragen in het sociaal domein. De egaliseringsreserve sociaal domein is echter in 2018 afgeschaft. Er is wel een egaliseringsreserve voor leges omgevingsvergunningen met ruim 1,1 mln. Hoe kijkt het college aan tegen het voorstel om de egaliseringsreserve sociaal domein weer in te stellen en hierin 1 mln. te storten vanuit de egaliseringsreserve omgevingsvergunningen? We zijn ons ervan bewust dat dit een raadsbesluit vergt. We zijn daarom ook benieuwd naar de opvatting van andere partijen. Wat vindt u ervan om deze reserve te vormen ter voorbereiding op risico's in het sociaal domein?

Dan de gemeentefinanciën en enkele punten uit de kadernota

Financieel ging het eigenlijk ook voor de crisis niet goed met de gemeente, overigens net zoals met alle andere gemeenten in Nederland. De tekorten op het sociaal domein drukken zwaar. Het stof van de coronacrisis is nog maar nauwelijks neergedaald en het is niet gemakkelijk om alle effecten goed in te schatten. Al eerder is daarom besloten dat de zo noodzakelijke ombuigingen later besproken worden. We hebben begrepen dat de ombuigingen nu na de zomer aan de orde komen. Op welke wijze is het college van plan hier de samenleving bij te betrekken? Zijn er speciale avonden waarin de mogelijke ombuigingen aan de orde zullen komen? Wij vinden het belangrijk dat hiertoe mogelijkheden worden geboden die ruimer zijn dan het spreekrecht in de raad. Heeft het college hiervoor al een aanpak in gedachten?

De omgevingswet is met een jaar uitgesteld. In het najaar komt er een concept-omgevingsvisie. Wij herinneren ons ook dat ditzelfde najaar meer bekend wordt over de dijkverhoging. Die plannen voor de dijk kunnen forse consequenties hebben voor Papendrecht. Is het dan niet onhandig als er net een concept-omgevingsvisie is? Anders geformuleerd: Hoe houdt u in de concept-omgevingsvisie rekening met de eventuele dijkversterking?

De herstart van de economie geeft kansen om de transitie naar een duurzame samenleving verder vorm te geven. Goed dat de kadernota dat ook noemt, wat ons betreft mag dat nog best concreter. Er is in de wandelgangen wel gesproken over de plaatsing van zonnepanelen langs de A-15, in combinatie met de geluidswallen en geluidswering aldaar. Inwoners hebben destijds goed gebruik gemaakt van de mogelijkheid om zonnepanelen aan te schaffen op het sportcentrum. Dit zou heel goed op deze plaats herhaald kunnen worden denken wij. Zijn er inderdaad plannen voor zonnepanelen langs de A-15? Zo niet, wat vindt het college dan van de suggestie om daar deze plannen te ontwikkelen?

Over diezelfde plek langs de A-15 schrijft het college dat het onderzoek voor het onder de grond brengen van de 150 kV leiding niet in 2020 of 2021 zal plaatsvinden. Dat vinden we jammer en ook voorbarig. Het CDA houdt dit graag op de agenda in het kader van de komende bespreking van de ombuigingen.

Fijn dat er voor Drechtstreek een nieuw veld kan komen. Dat is inderdaad hard nodig! Nu is er wel veel te doen over de rubberkorrels die worden gebruikt bij kunstgras. Wat voor veld gaat er aangelegd worden? Is dit al bekend?

Dan de VO-scholen. We kijken met vertrouwen naar het vervolg van het proces. Communicatie was lastig met grotere groepen in de afgelopen maanden, maar de eerste bijeenkomst ruim een week geleden in De Willem liet zien, dat er prima alternatieven zijn. Dat hoeft wat ons betreft dus geen reden voor verdere vertraging te zijn voor de routekaart. Goed dat de kadernota laat zien wat de investeringsruimte vanuit verschillend perspectief is. Voor ons is het logisch om de schulden te corrigeren voor de verstrekte leningen aan Fokker en Rivas, daar staan immers goede inkomsten tegenover. Vervolgens zijn we ons ervan bewust dat we deze wereld doorgeven aan de volgende generatie. Dat betekent dat we geen torenhoge schulden willen achterlaten, we kiezen dus voor de veilige groene variant. De investeringsruimte die dan zichtbaar wordt is rond de 35 mln. en het is goed om ons te realiseren dat de VO-scholen niet de enige investering zal zijn in de komende jaren. Overigens is dit ook weer een moment-opname. Als de vergoedingen van het rijk bekend zijn en de effecten van diverse maatregelen, kan weer een ander beeld ontstaan. Er worden ook opties genoemd van het werken met een ontwikkelaar/belegger. Ons beeld daarvan is gebaseerd op de ervaringen in andere gemeenten. Daar is men heel vaak na enkele jaren niet meer positief. Er ontstaat vaak na enkele jaren een besef dat gemeenschapsgeld bijdraagt aan de winst van deze ontwikkelaar/belegger. We zijn daarover daarom niet direct enthousiast.

Ik sprak zonet over een bundel met ombuigingen die naar verwachting komt na de zomer en dat we deze dan met inwoners en instellingen kunnen bespreken. Er is echter ook nu al een forse bundel met voorstellen bij deze kadernota. We vinden het een heel goede prestatie. Het is een pakket dat her en der tot wat gedurfdere begroten leidt. Maar als we deze stappen zetten, voorkomen we dat we over een paar jaar met een tekort van 8 mln. zitten. Het college heeft alvast goed vooruit gekeken en daar hebben we veel waardering voor! Het CDA kan met vrijwel al deze voorstellen instemmen. Enkele voorstellen vindt de fractie echter expliciet geen goed idee. Dit zijn: Verwijderen hondenpoep. Hoezeer we ook van mening zijn dat de baasjes dit op moeten ruimen, laat de poepzuiger toch doorrijden in het centrum. De bezuiniging levert weinig euro's op en wel veel ergernis.

Pagina gemeentenieuws. Voor inwoners die digitaal minder vaardig zijn, is dit nog steeds belangrijk. Daarnaast is het belangrijk om op deze manier de lokale journalistiek te steunen. Ook hier vinden we dat de bezuiniging weinig oplevert en is de informatie aan inwoners en de lokale journalistiek voor ons belangrijker.

Verder vragen we ons af wat de gevolgen zijn van het bezuinigen op bestuurlijke integriteit. Het kan toch niet zo zijn dat dit het ene jaar wel aandacht krijgt en het jaar daarna niet. Kan het college toelichten wat de gevolgen zijn van de voorgestelde bezuiniging (U) op integriteit?

Voorzitter, daarmee eindig ik bijna mijn woordvoering, maar niet voordat ik nog één vraag stel. Hoe is het met de komst van elektrische deelauto's naar Papendrecht? De motie werd bijna twee jaar geleden vrijwel raadsbreed ondersteund. Inmiddels melden veel gemeenten dat het is gelukt, waaronder Hollands Kroon, Wijchen, Lingewaard, Loppersum, Westerkwartier, Apeldoorn, Den Haag. Kortom, inmiddels zijn we echt niet meer de eerste. Het CDA hoop dat we snel in dit rijtje kunnen aansluiten. We horen graag van de wethouder wanneer dat zou kunnen.

#### Fractie van de VVD: mevrouw De KEIZER

Wat kan ik het mij goed voorstellen dat als je als college begint aan een nieuwe coalitieperiode je vol goede intenties, ambities en mooie plannen zit. Hier is immers zolang naar uit gekeken en op gewacht en eindelijk mag en kan er doorgepakt worden. Inmiddels is dit uw derde kaderbrief. Vol

verwachting begon ik met lezen en eigenlijk beginnen de excuses al bij de inleiding van de kaderbrief. Ik citeer:

“De kaderbrief is dit jaar complex omdat een aantal zaken bij elkaar komt:

1. De huidige coronacrisis
2. Een sluitende begroting 2021
3. Noodzaak tot ombuigen voor een gezond meerjarenperspectief”.

Einde citaat.

We leven momenteel in een bijzondere tijd. Dat Corona zo’n grote impact zou hebben in ons land en ook in Papendrecht had niemand vooraf kunnen bedenken. Gelukkig versoepelen de maatregelen om corona het hoofd te bieden stukje bij beetje en komt de samenleving weer op gang. Echter, een sluitende begroting en de noodzaak tot ombuigen en bezuinigen is niets nieuws. Regeren is immers vooruitzien, toch?

Een van de speerpunten van dit college is Participatie. Om te voorkomen dat “Zichtbaar Nabij” de naam van het coalitieakkoord in de volksmond resulteert tot bijnaam koffiocollege, vragen wij het college om “zichtbaar” inzichtelijk te maken. Welke prestaties zijn geleverd, welke trajecten zijn doorlopen, wat heeft het gekost en wat staat er nog in de planning? Het is de VVD te onduidelijk wat er nu werkelijk wel of niet wordt gedaan en wat het meetbare resultaat is van alle tot nu toe geleverde inspanningen. Is het college hiertoe bereid?

Wellicht wordt het ook eens tijd om de participatie van het raadslid onder de loep te nemen. Alle vergaderingen, bijeenkomsten, stuurgroepen, uitnodigingen, commissies, het voorzitterschap tijdens vergaderingen, de vele dagelijkse e-mails, duizenden pagina’s die moeten worden gelezen zowel voor Papendrecht als voor de Drechtsteden. Raadsleden worden bedolven onder informatie en leesvoer dat daarna omgezet dient te worden naar krachtvoer. Helaas heeft bestuurlijke vernieuwing tot op heden niet gebracht wat ervan werd verwacht en gehoopt. Laten we met elkaar blijven kijken wat wel mogelijk is, voor een gezonde balans. We doen het immers met en voor elkaar.

Voorzitter,

Als pas aangetreden fractievoorzitter heb ik de beschouwing op de kaderbrief van vorig jaar nog eens goed doorgelezen. Feitelijk had ik die beschouwing bijna letterlijk over kunnen nemen.

Ook dit jaar vraagt het college de raad een keuze te maken uit drie scenario’s voor de begroting 2021.

In bijna alle varianten stijgen de lokale lasten. Zoals u van ons gewend bent is de VVD een fel tegenstander van het verhogen van lokale lasten. Zeker als er nog een alternatief is, namelijk het fors verlagen van het budget voor bestuurlijke prioriteiten. Deze verlaging dient de gehele verhoging van de lokale lasten te compenseren. De VVD zal hiervoor de volgende motie -Geen verzwaring lokale lasten- indienen. Het dictum van de motie luidt als volgt:

Verzoekt het College:

Om de lokale lasten niet te verhogen en in plaats daarvan het budget voor bestuurlijke prioriteiten zodanig te verlagen dat daarmee de verhoging van de lokale lasten kan vervallen. De inflatiecorrectie blijft hierbij buiten beschouwing.

Waar niet op bezuinigd dient te worden is op de regionale groeiagenda, wonen, werken en economie. Simpelweg omdat dit uiteindelijk de inkomsten van de gemeente deels genereert. VVD Papendrecht blijft streven naar een financieel gezond huishoudboekje en daarvoor zullen pijnlijke beslissingen moeten worden gemaakt. In Papendrecht is het bovengemiddeld comfortabel wonen en werken en om dat te behouden moeten we keihard aan de bak.

Bezuinigingen doen pijn maar mogen niet direct verhaald worden op onze inwoners. Stop met het onnodig en ongelimiteerd uitgeven van gemeenschapsgeld. Hoe lief ook o.a. plantjes, chocolade en kaarten zijn bedoeld er gelden nu écht andere prioriteiten. De komende bezuinigingen kunnen niet alleen vanuit financiën en algemene zaken komen. Er zal op alle beleidsterreinen bezuinigd moeten worden, neem uw verantwoordelijkheid. College wees standvastig en besluitvaardig. Stel haalbare en meetbare doelen, breng structuur aan, beperk u zoveel mogelijk tot wettelijk taken of wees creatief en laat leiderschap zien.

De VVD verwacht dat in de begroting 2021 zichtbaar zal zijn dat er noodzakelijke bezuinigingskeuzes worden gemaakt door het college met een duidelijke visie en keuze zonder het doorschuiven en afschuiven van verantwoordelijkheden.

En dan nu het goede nieuws: voor de volgende kadernota heeft u nog 12 maanden de tijd. De VVD wenst u veel daadkracht en wijsheid toe.

#### Fractie van de ChristenUnie, de heer DEN DEKKER

Daar zitten we dan. Eindelijk weer eens fysiek bij elkaar. Tijdens de vorige vergadering, voorzitter, zei u zelf al dat u er erg naar uitkeek. En dat is zeer zeker te begrijpen. Het nieuwe normaal is eigenlijk gewoon abnormaal. En daarom goed dat we deze stap hebben kunnen zetten.

Voorzitter, voor deze algemene beschouwingen willen we als eerste toch even terugkijken op de afgelopen maanden. Het is echt bizar wat er gebeurt is in die korte tijd. Op 6 maart was ik nog samen met mijn dochter in Den Bosch om gezellig te shoppen en een Bossche bol te eten. Toen kwam net in het nieuws dat verkouden Brabanders echt binnen moesten blijven. En voor ik het doorhad was ik zelf verplicht thuis aan het werken en dat duurt nog steeds voort. Zo snel kan het gaan, een virus wat toch nog als een verrassing leek te komen.

Ook hier was het alle hens aan dek in het gemeentehuis. Noodverordening, thuis werken, regels invoeren en handhaven, communicatie en ga zo maar door. Daarom willen wij echt u als burgemeester, u als college, maar zeker niet in de laatste plaats ook de ambtenaren een groot compliment geven en bedanken. Onze fractie kan zich goed voorstellen hoe hectisch en druk het geweest moet zijn en misschien nog wel is, om alles in goede banen te leiden. En dat is wat ons betreft ook gelukt. Bedankt! De uitspraak: When the going gets tough, The tough gets going lijkt ons hier wel op zijn plek.

Dan over naar de toekomst. De kaderbrief 2021 – 2025.

Toen we als fractie de kaderbrief bespraken kwamen we al snel op inhoudelijke punten. Wat vinden we van die bezuiniging, of gaat daar echt nog geld naartoe? Maar als ik een stap terug doe dan bekruipt mij toch een ongemakkelijk gevoel. De financiële vooruitzichten zijn natuurlijk niet goed. Zelfs gewoon historisch slecht op verschillende punten. En waar het financiën en economie raakt, raakt het natuurlijk ons allen en alle onderdelen van de gemeente. Het sociaal domein, groen, cultuur en ga zo maar door. We weten wat we nu tekort gaan komen als we niets doen en daarom



moeten er maatregelen genomen worden. En dat terwijl de corona impact nog nauwelijks bekend is en vooral bestaat uit ramingen van diverse economen en het CPB. We zien winkels die failliet gaan, restaurants die nauwelijks overleven, maar supermarkten die floreren, internetwinkels groeien en de beurs bereikt al weer recordwaardes. Een bizarre tijd, waar een ding zeker lijkt, het wordt niet beter. Meer faillissementen, meer werklozen, meer armoede, meer hulp van de Voedselbank en misschien ook nog meer behoefte aan jeugdzorg en/of volwassen psychische hulp. Dat geeft ons, voorzitter, een ongemakkelijk gevoel.

Gelukkig hebben we ook kunnen zien welke veerkracht er in onze samenleving zit. Dat anderhalve meter regels toch over het algemeen goed worden nageleefd. We zagen en zien veel sociale initiatieven ontstaan. Op kleine schaal door boodschappen voor anderen te doen en voedsel in te zamelen voor de Voedselbank bijvoorbeeld.

Heel Nederland zette beren voor het raam, kinderen tekenden hartjes voor opa en oma op de straat en er is veel waardering voor onze mensen die in de zorg en het onderwijs werken. Maar ook op grotere schaal, zoals we ook kunnen lezen in de kaderbrief, in de samenwerking tussen allerlei sociale partners. Dus somberen in een hoekje moeten we maar niet doen. We moeten keuzes maken en aanpakken. When the going gets tough, the tough gets going.

Voorzitter,

Ik wil in de behandeling van de kaderbrief stil staan bij een aantal zaken waar wij als ChristenUnie extra belang aan hechten. De volgorde is gelijk aan die in de kaderbrief.

Het sociaal domein:

We zijn verontrust over de afnemende solidariteit tussen gemeentes. Juist in deze tijden is dit wellicht harder nodig dan ooit. We zien dan ook zeker het belang van de samenwerking en overleggen met de maatschappelijke partners voor de transformatie.

Ook in de Coronacrisis is gebleken dat de sociale cohesie groot is, zoals beschreven staat. Hier kunnen we toch wel trots op zijn. En het biedt ook reden voor het verder aanjagen van de transformatie. Wat we zien is dat het college wil inzetten op verder versterken van de veerkracht. Onze fractie vraagt aan de portefeuille houder hoe we dit moeten zien. Als nu al gebleken is dat die veerkracht er is in een crisis die ongekend is, moeten we dan nog verder versterken?

Binnen de groep kwetsbaren, wat een bijzondere term is voorzitter. Je zou maar zo worden genoemd, is er aandacht voor de kwetsbare ouderen. De fractie van de Christenunie pleit al langer voor meer aandacht voor ouderen, die dat nodig hebben. We zijn dan ook blij dat er ruimte wordt gemaakt voor de impuls aan het ouderenbeleid. Al moeten we er voor waken dat dit niet ten koste gaat van al lopende goede initiatieven.

Daarnaast is het wat ons betreft enorm belangrijk om aandacht te besteden aan de vergrijzing, die in Papendrecht sneller toeneemt dan elders. Dit kan wat ons betreft vooral door ook in te zetten op jongeren en de jeugd. Zorg voor een aantrekkelijke gemeente om naar school te gaan, om te leren, te spelen en bij het vinden van een baan te wonen. Het college, maar zeker ook wij als raad, moeten verder kijken dan een raadsperiode. Lange termijndenken met aandacht voor een evenwichtige bevolkingssamenstelling, met genoeg diversiteit, is van belang. Daarom is dat zeker, wat onze fractie betreft, een belangrijk punt van aandacht irt onderwijs, wonen, maar ook de omgevingsvisie.

De nieuwe wet inburgering die in werking treedt op 1 juli, volgend jaar biedt kansen voor onze gemeente. Al eerder zagen wij een voorstel voorbijkomen om inburgering centraal op te pakken. Wat

ons betreft is de opmerking dat de gemeente zich gaat inspannen om de wet uit te voeren niet voldoende. We hopen echt op een andere actieve aanpak die er voor zorgt dat statushouders genoeg inburgeren om ook een baan te vinden. Hiermee voorkom je, de door ons eerder al genoemde ijzeren voorraad aan mensen in de bijstand. Er is gebleken dat hoe langer je in de bijstand zit, hoe moeilijker het is om daar uit te komen. Dus niet alleen qua menselijkheid is het goed om hier vol op in te zetten, maar ook zeker gewoon vanuit economisch perspectief.

Voorzitter wat de fractie van de ChristenUnie betreft, als we kijken naar het sociaal domein, is het ondenkbaar dat er mensen op lange wachtlijsten staan, of geen toegang hebben tot de zorg, terwijl we als gemeente wel tonnen besteden aan bijvoorbeeld een theater of andere minder belangrijke zaken. Dit kan geen nieuws zijn voor u, maar we willen dit graag herhalen. Laten we kiezen voor wat het meest belangrijk is.

#### Duurzaamheid

We lezen over de ambities om aardgasvrij te zijn in 2035 en andere zaken. Daarbij roepen we weer in herinnering dat we erg tevreden waren over het college actieprogramma van vorig jaar mbt dit onderwerp, die de periode 2019-2021 zou beslaan. Natuurlijk begrijpen we het als er daarin ook keuzes worden gemaakt. De fractie wil benadrukken dat wij verwachten dat we deze noodzakelijke stappen blijven maken. Als we niet in staat blijken onze planeet duurzamer te maken, betekent dat nog een veel grotere crisis dan we tot nu hebben gehad.

Een specifiek punt zijn de Eneco gelden. We zijn ervoor om hier voorzichtig mee om te gaan en vooral ook te kijken of en wat we kunnen inzetten om de gedeelde dividendinkomsten te kunnen opvangen. Mbt het proces vragen we de portefeuillehouder of er iets meer duiding kan worden gegeven over het te volgen proces.

Verder nog wat zaken die ons opvielen.

De vervangingskredieten. Keer op keer blijkt geen rekening gehouden te zijn met de vervangingsinvesteringen. Wij vragen de portefeuillehouder hoe dit mogelijk is. Dit hoort toch bij gewoon gedegen financieel beleid. Maar zeker hoe we dit in de toekomst kunnen voorkomen, denk aan bijvoorbeeld dit gemeentehuis.

Voordat we kijken naar de ombuigingen een aantal opmerkingen over de financiering van de nieuw of verbouw van de VO scholen. Bedankt voor deze uitwerkingen en de duidelijkheid die deze pagina's ons geven. Het is een opsomming van berekeningen en feiten. Maar toch ook weer moeilijk te interpreteren en zeker niet zomaar los te zien van alle ontwikkelingen. Het doet een beetje denken aan de top hypotheek die zijn afgesloten. Tot je nek toe in de schuld, maar zolang je je baan niet verliest of een andere financiële tegenslag kent gaat het net goed. We vragen ons af of er bij dit soort grote besluitvormingstrajecten wellicht advies kan worden ingewonnen of begeleiding van de Raad in dit proces.

Als afsluiting de bezuinigingen.

We zijn het grotendeels eens met deze ombuigingen incl de Pluspakketten. Wat ons betreft worden de volgende zaken niet opgevoerd als besparing:

Het verwijderen van hondenpoep in het centrum en het bezuinigen op gemeentenieuws.

Voorzitter, ik wil afsluiten met de hoop uit te spreken dat we met elkaar de komende tijd in goede harmonie als raad kunnen ingaan. Met wat mij betreft scherpe debatten op de inhoud en soms knetterende onenigheid. Maar wel altijd met respect voor elkaar. Ik hoop ook dat we ons blijven

inzetten voor de mensen die ons als overheid echt nodig hebben, omdat ze het niet zelf kunnen. En ik wil zeker de hoop uitspreken dat we heel snel weer met zijn allen hier mogen zitten.

Rest mij nog het college en ons als raad veel wijsheid en zegen te wensen voor de komende tijd.

#### Fractie van OP, de heer LAMMERS

Vooraf willen wij het College van B&W, de ambtelijke organisatie en niet in de laatste plaats onze griffie – bemenst met drie voortreffelijke dames – dankzeggen voor al hetgeen zij in het werk hebben gesteld om ons in staat te stellen vandaag een inbreng te leveren en het politieke seizoen waardig af te sluiten. Bij deze algemene beschouwingen zal Onafhankelijk Papendrecht hierna kort ingaan op de volgende vijf onderwerpen:

1. 75 jaar in vrijheid leven en herdenken is ruw opgeschrikt door de Corona crisis;
2. De niet goed doordachte decentralisaties in het sociale domein en in het jeugd domein;
3. Speelt de gemeente nog een rol in het politieke stelsel?
4. Hoe lang nog accepteren de inwoners dat er gif in hun drinkwater zit?
5. Enkele kritische noten bij het financieel beleid.

1

In het jaar dat we 75 jaar na WOII onze vrijheid vieren en herdenken hadden we nooit kunnen denken door de Coronavirus crisis getroffen te worden in een mate die niemand heeft kunnen voorzien. Het is een wel zeer wrange constatering dat we uitgerekend in dit bijzondere jaar worden geconfronteerd met vrijheidsbeperkende maatregelen die ongekend zijn in het naoorlogse Nederland. De maatregelen die vanwege de regering werden afgekondigd, waarbij de 'anderhalvemeterafstandsregel' wel de bekendste en tegelijkertijd de aanstootgevendste lijkt te zijn, waren pakweg een half jaar geleden door niemand voor te stellen. In die zin heeft de Corona crisis ons allemaal overdonderd.

Wij stelden direct de instelling van een Corona noodfonds voor, om Papendrechters die in de financiële problemen zouden komen te helpen. De redenering bij ons was dat als de overheid ingrijpt dit geen regulier ondernemersrisico is en dat compensatie daarom geboden is. Maar ook als er geen ondernemersrisico aan de orde is, lijkt het vanzelfsprekend dat de gemeenschap bijspringt om te helpen en te ondersteunen, ook in financiële zin. Want nood breekt wet.

We zagen plaatselijk de uitvoering van noodverordeningen. Door de Veiligheidsregio. Deze waren nodig om duidelijkheid te scheppen, maar vanwege het onvoorzienbare karakter van de crisis leken ze zichzelf soms ook tegen te spreken. Doordat de regering zich op de adviezen van het RIVM baseerde is lange tijd het verkeerde beleid gevoerd; het RIVM is geen onafhankelijke instelling én monopolist bovendien. Dit instituut heeft volgens ons een veel te grote ééndimensionale impact op de samenleving gekregen. Kritiek op het beleid stond welhaast gelijk aan staatsondermijnd gedrag. De gevolgen van het regeringsbeleid zien we om ons heen; de economie is zwaar beschadigd. Sommigen zeggen dat je een goede crisis niet moet verspillen, maar als dit inhoudt dat de regering de inwoners van Papendrecht nog meer vrijheid gaat afpakken, dan zijn wij daar op zijn zachtst gezegd 'not amused' over. Wij dienen een motie in 'nee tegen de viruswaanzin'. Het dictum van de motie luidt als volgt:

En verzoekt het College:

1. om binnen de bandbreedte die door de nationale wetgeving wordt opgelegd aan een zelfbewust, vastberaden, heldhaftig en barmhartig beleid vorm te geven, waarbij het streven erop is gericht binnen de gemeentegrenzen van Papendrecht de 1,5 meter als richtlijn voor 'social distancing' zoveel als mogelijk los te gaan laten en hierover in de Veiligheidsregio en in de regio Drechtsteden te communiceren; alsmede,
2. de regering in Den Haag te laten weten dat de gemeente Papendrecht moeite heeft met eenzijdig en ondoordacht top-down beleid dat indruist tegen gefundeerde en gevalideerde alternatieve wetenschappelijke inzichten, dat indruist tegen de democratische legitimatie op

het niveau van de gemeente als eerste overheid en dat indruist tegen de grondrechten en de privacy van de inwoners van de gemeente;

3. deze motie te delen met alle gemeenteraden van Nederland en kenbaar te maken aan de voorzitter van de Tweede Kamer.

2

We zien dat de niet goed doordachte decentralisaties in het sociale domein nu echt problemen bij de gemeenten gaan opleveren. Ook bij de jeugdzorg gaat het de verkeerde kant op. Het hele beleid is verkeerd en daarom slagen aanpassingen ook niet meer. Het zijn slagen in de lucht en wanhoopswaanden. Het zit in de grond van de zaak niet goed. De decentralisaties kunnen het beste worden teruggedraaid om erger te voorkomen. En daar komt het volgende bij. De toekomst van het lokaal bestuur staat op het spel. De invoering van de omgevingswet per 1 januari aanstaande is voor onbepaalde tijd uitgesteld. Zogenaamd vanwege de Corona crisis, maar in werkelijkheid omdat dit ook een hersenspinsel is. Het probleem van het openbaar bestuur is dat elke inhoud naar iedere vorm, het openbaar bestuur richtingloos maakt. We weten niet meer waar we vandaan komen, waar we staan en waar we naar toe gaan. We zijn stuurloos en richtingloos tegelijk. Er is geen visie. De decentralisatieoperatie in 2015 was de grootste operatie ooit in Nederland, er ging fors geld in om, het budget groeide van 20 naar 40 miljard, er vond een koppeling plaats van taken en schaal, de 100 duizend plus gemeenten werden niet ingevoerd (zoals dat in Denemarken wel het geval was) en wat als beleid door de voordeur naar binnen kwam, ging er via de achterdeur weer uit. De gemeente heeft twee gezichten. Enerzijds representeert zij het politieke stelsel en anderzijds is de gemeente de uitvoeringsdienst van de rijksoverheid. Meer dan 70% van alle beleid is uitvoering. Dat heeft geleid tot erosie van het politieke stelsel en het lokale politieke landschap. Wat nodig is lijkt een herbezinning te zijn, want willen wij de autonomie en de beleidsvrijheid van de gemeente herstellen of zien wij de gemeenteraad nog louter als een soort van raad van toezicht zonder politieke arena?

3

Als we als gemeente geen monddode uitvoeringsorganisatie van de rijksoverheid willen worden, dan is verzet of ook wel een kritische opstelling geboden. Moet het nog erger worden?

De grenzen van de financiële rek komen snel in zicht, zelfs de provincie heeft recent in dat licht de noodklok geluid. Samen met u kiest Onafhankelijk Papendrecht er voor het politieke stelsel in ere te herstellen. De gemeente als eerste overheid die veel minder een uitvoeringsorganisatie van het rijk behoort te zijn en veel meer een eerste overheid die eigen beleidsvrijheid krijgt om zodoende beter in te kunnen spelen op de vragen vanuit de plaatselijke samenleving. Daarbij stellen wij ons voor dat de dialoog tussen de gemeente en haar inwoners tot leidend principe zal worden verheven. Op die manier presteert de gemeente het best, door kleinschalig, proactief en grossierend in maatwerk de eerste overheidspartner te zijn van de burgers, dus de inwoners van Papendrecht, om wie alles uiteindelijk te doen is.

Door de Corona crisis zien we dat die noden zich in verhevigende mate aandienen. In dit bestek is niet alles op te sommen. Maar om een voorbeeld te noemen: waarom zou het Sportcentrum deze zomer niet ook gewoon weer abonnementen gaan verkopen? Goed voor gezinnen die niet op vakantie (kunnen) gaan, goed voor de ondersteuning van sociale contacten. Wij weten wel dat de sport (net als het theater) op afstand is gezet, maar binnenkort komen ze bij ons terug om hun hand op te houden want ze hebben te maken met forse financiële tegenvallers. Hetzelfde geldt voor andere semi-gemeentelijke instellingen, die door de Coronavirus crisis in hun verdienmodel zien aangetast. Dáár was het Corona noodfonds ook voor bedoeld! Om hierop als eerste overheid adequaat, efficiënt en effectief in te kunnen spelen.

In de krant lezen we dat Nederland het slecht doet ten opzichte van Duitsland en Zwitserland. Deze laatste twee landen hebben direct noodfondsen geoperationaliseerd en zijn daarbij financieel ruimhartig gebleken. Bij het beschikbaar stellen, met name aan het midden- en kleinbedrijf, van giften en leningen die over een langere periode mogen worden uitgesmeerd en pas later (10 jaar) hoeven te worden terugbetaald. Ook mist Nederland de boot volledig in het Europese discours, de

'gierige 4 landen' onder aanvoering van onze premier hebben zich vervreemd van Frankrijk en Duitsland, de Europese Centrale Bank en de Europese Commissie door in te zetten op de per definitie kortzichtige korte termijn, daarbij vergetend dat de handel voor een klein land als Nederland van immens belang is, vooral ook de handel met de Zuid-Europese landen. Juist nu is solidariteit met elkaar in Europa van het allergrootste belang. In dat opzicht is 'Duitsland in Europa' succesvol getransformeerd in 'Europa in Duitsland', met borging van de vrede in Europa tot gevolg. Ook wij als gewone Papendrechtse profiteren hiervan.

De Drechtsteden zullen ook een klap krijgen van de Corona crisis; veel bedrijvigheid in onze regio is juist ook zo afhankelijk van de internationale ontwikkelingen in de economie. Romantische perspectieven gaan hand in hand met extreemrechtse fantasieën die door een partij als Forum voor Democratie als zogenaamd 'gezond verstand' worden gelabeld, waarbij Nederland het wel alleen doet; vluchtelingen, statushouders en mensen van buiten niet meer nodig zouden zijn. Nederland kán het eenvoudigweg niet meer alleen. Het kan niet meer: in totale zelfisolatie, economisch én sociaal floreren. Blijft de VVD een nette en fatsoenlijke partij? Of gaan we de komende maanden zien dat zij het discours van Forum en PVV weer overnemen? Zwarte Piet is niet meer Zwart maar Veelkleurig; net als de regenboogvlag die eenmaal in het jaar voor het gemeentehuis mag wapperen, dankzij een motie van GroenLinks en D66. Ere wie ere toekomt.

4

Maar er gebeuren ook nog positieve dingen in onze gemeente. Er is een groep mensen opgestaan die concreet wil bijdragen aan de verbetering van ons leefklimaat. De waterzuiveraar Karel Thieme is actief en samen zijn wij een denktank gestart. De vraag is hoe we de giftige Pfas stoffen uit ons drinkwater kunnen gaan halen. Op de achtergrond worden we gesteund door het Chemisch-Toxicologisch laboratorium onder leiding van Prof. Jacob de Boer (VU Amsterdam). De uitdaging is om met de denktank concrete aanbevelingen op te gaan stellen zodat iedereen in Papendrecht over schoon én gifvrij drinkwater zal kunnen beschikken.

5

Aan het einde van de eerste termijn aangekomen; het laatste punt. Onafhankelijk Papendrecht heeft na bestudering en narekening van de Kadernota vastgesteld dat er op verantwoorde wijze best nog wat meer bezuinigd zou kunnen worden.

Doordat de raad vanuit de algemene reserve € 7 miljoen beschikbaar stelde, kon er een besparing op de begroting van de jaarlijkse rentelast ontstaan van € 700.000. Wij tekenen daarbij wel aan dat de herfinanciering niet mogelijk zou zijn geweest zonder de in maart van dit jaar ontvangen Eneco gelden van ruim € 27 miljoen euro. Deze Eneco gelden zijn op indirecte wijze ingezet, wat een besparing op de jaarlijkse rentelast opleverde. Dit is onzuivere koffie. Daarom dragen wij het College op om de jaarlijkse besparing op de rentelast niet op de begroting te laten staan, maar deze toe te voegen aan de Algemene reserve en te verwerken in de begroting van 2021 en de opvolgende jaren. Dit onder het motto: laten we de gemeentelijke spaarpot hiermee versterken! Het dictum van de motie luidt als volgt:

Draagt het college op:

De jaarlijkse besparing op de rentelast van € 700.000,- niet op de begroting te laten staan, maar deze toe te voegen aan de Algemene reserve en deze te verwerken in de begroting van 2021 en volgende jaren.

#### Fractie van D66, mevrouw VAN ES

Voorzitter, als aan de D66-fractie gevraagd wordt om in één woord de kaderbief samen te vatten, dan zeggen wij: erg zorgwekkend. "Dat zijn twee woorden," zegt u dan. Zó erg is het, zeggen wij dan.

Voorzitter, vorig jaar begon de D66-fractie de Algemene Beschouwingen als volgt: "De D66-fractie ziet richting de begroting één allesoverheersend onderwerp: het meerjarig financieel tekort. Dat tekort loopt op tot ruim 4 miljoen euro in 2023. Het is een potentieel gevaar voor al onze

voorzieningen: - het zwembad, sportcentrum en theater – en: -de onderwijshuisvesting, groenvoorziening en evenementen -, tot: -de jeugdzorg, het armoedebeleid en hulp bij langdurige zorg. In de kaderbrief staat dat pas volgend jaar om deze tijd ombuigingsplannen klaar zijn.” Dat was vorig jaar.

Door niets doen, voorzitter, is het tekort van 4 miljoen euro in het afgelopen jaar opgelopen tot bijna 6 miljoen in 2023 en ruim 8 miljoen in 2025. En wat zegt het college nu? De tijd is wederom niet perfect om te gaan bezuinigen. Dat is het nooit.

Voor 2021 dicht het college een gat van 7 ton door leningen te herfinancieren met tien miljoen euro uit de reserves, mede mogelijk gemaakt door Eneco. Dat bleek vorige maand al in de coalitie bekostigd te zijn. Verder zien we in de kaderbrief een lastenverzwaring voor inwoners van bijna vierhonderdduizend euro: zij gaan meer betalen voor riool, afval en documenten. De rest van het gat dicht het college door krapper begroten, 3000 euro minder voor jubilea, 1000 euro minder printerpapier. En we zien onbegrijpelijke zaken als: 9.000 euro minder voor de poepstofzuiger in het centrum. Dat kost 50.000 euro aan ergernis. En 40.000 euro aan minder baggeren van vijvers en watergangen. In deze tijd van hoosbuien door klimaatverandering. Onbegrijpelijk! Het beeld in deze kaderbrief is er een van schaven en schrapen. Hoe gaat het college op deze manier ooit 4 tot 6 miljoen euro vinden?

Voorzitter, als wij vervolgens in het hoofdstuk *Financierbaarheid huisvesting VO-scholen* in de kaderbrief de cijfers én het taalgebruik lezen, dan zien wij dat de indruk wordt gewekt dat het per saldo geen extra geld gaat kosten. We willen geen voorbarige conclusies trekken, maar volgens onze informatie is de uitkering uit het gemeentefonds voor VO-scholen lager dan aangegeven en dekt het bedrag dat gemeenten voor scholenbouw krijgen meestal slechts de helft van de financieringslasten. Wij verzoeken het college een gedetailleerde onderbouwing te geven, met bronvermelding, uitgewerkt vóór de commissies in september. Graag een toezegging.

Voorzitter, de D66-fractie geeft het volgende aan het college mee richting de bezuinigingen en de begroting:

Allereerst onze randvoorwaarde voor wat betreft het proces:

Kom als college met een voorstel. Dat klinkt nogal logisch, zou je zeggen. Dat is hun taak. Maar, in de kaderbrief staat: “In september deelt het college het totale pakket ombuigingsvoorstellen met de gemeenteraad.” Dan volgt iets over beeldvormende bijeenkomsten en ten slotte dat het college en de gemeenteraad het voortouw nemen in de visievorming voor de langere termijn, waarna ook nog een dialoog volgt met de samenleving. Dus we gaan met z’n allen praten en met z’n allen tot een voorstel komen.

Op het eerste gezicht klinkt dat sympathiek: een college dat met iedereen samen tot voorstellen komt, maar de D66-fractie ziet het als een ondermijning van ons democratische bestel van de scheiding der machten. Bestuurders moeten besturen. De volksvertegenwoordiger moet de macht controleren, niet zelf op die stoel van de bestuurder gaan zitten. Wie controleert dan nog? Wij zijn tegen deze gang van zaken. Als de procesbeschrijving klopt, zal de D66-fractie niet meedoen aan die exercitie.

Tegen beter weten in hopen wij dat dit een misverstand is. Dat wij het verkeerd begrijpen. Graag een antwoord op de volgende vraag: welke verantwoordelijkheid neemt dit college concreet in het bezuinigingsproces?

*Voorzitter, de D66-fractie geeft drie inhoudelijke kaders mee voor het door het college op te stellen bezuinigingsvoorstel.*

1. Als eerste: Bezuinig waar de overschrijdingen zijn: op de Wmo en de jeugdzorg. Ga terug naar de basis, ga minder doen, dat betekent ook: met minder personeel. Dat lijkt hard, maar het zorgt er juist voor dat de zorg voor jongeren en ouderen die het echt nodig hebben op lange termijn behouden blijft.
2. Het tweede punt dat wij als kader bij de bezuinigingen meegeven: zorg dat voorzieningen behouden blijven die voor elke nieuwe generatie het leven in Papendrecht aantrekkelijk maken, zoals goed onderwijs in goede duurzame gebouwen, cultuur en cultuuronderwijs, het zwembad en het sportcentrum.
3. Ten derde en laatste kader, die feitelijk voortkomt uit één en twee: neem duurzaamheid in de breedste zin van het woord als Leitmotiv, zowel in de ecologische als maatschappelijke zin: kies voor duurzaam en onderbouw dat bij elk voorstel apart en bij het totaalpakket als geheel. Wij hebben hiervoor een motie opgesteld. De motivatie van de D66-fractie hierbij is, dat wij bij besluiten en zeker bij bezuinigingsbesluiten, niet willen dat de rekening betaald wordt door toekomstige generaties.

Dus voorzitter, samenvattend: de D66-fractie geeft één randvoorwaarde: college, neem verantwoordelijkheid, vraag ons niet om uw werk te doen en kom met een voorstel. En, drie kaders: 1: Bezuinig waar de overschrijdingen plaatsvinden, 2. Behoudt de voorzieningen die Papendrecht aantrekkelijk maken. 3: Kies voor duurzame oplossingen.

Wij horen hierop graag een reactie van het college.

Ik lees het dictum voor van de motie en sluit daarmee de eerste termijn van de D66-inbreng. In de toelichting bij de motie is een definitie van duurzaamheid opgenomen.

Draagt het college op:

1. de ombuigings- en bezuinigingsmaatregelen die het college aan de gemeenteraad voorlegt in een raadsvoorstel vooraf te toetsen op duurzaamheidseffect, zowel per maatregel alsook als totaalpakket;
2. de uitkomsten van die toets helder, concreet en controleerbaar aan te bieden aan de gemeenteraad, gelijktijdig met het voorstel voor ombuigingen en bezuinigen.

#### Fractie van de SGP, de heer KOSTEN

Een aantal van u is wellicht weleens in The National Gallery in Londen geweest. En anders moet u dat zeker eens doen. Daar hangt een prachtig doek van Aelbert Cuyp. Het biedt een blik op het Drierivierenpunt. Aan de rechterkant zie je de Grote kerk van Dordt. In het midden vaart een zeilboot. De wind blaast er fors tegenaan, zodat die boot helemaal scheef hangt. De achtergrond is gevuld met donkere, dreigende wolken. Het stormt. Het kan niet anders of dit moet een spannend moment zijn voor de bemanningsleden. Dat is van alle tijden. Ik moest daarbij denken aan de Bijbels figuur Paulus die op reis naar Rome op de Middellandse Zee in een vliegende storm raakt. De zeelieden proberen van alles. Ze gooien zelfs de complete lading overboord. Uiteindelijk leiden ze dan schipbreuk. In die omstandigheden blijft er één man rustig: dat is Paulus. Hij put kracht, moed en rust uit het feit dat God erbij is en dat Hijzelf vrede geeft in je hart, ondanks de omstandigheden. Dat is nog zo.

Op het genoemde schilderij lijkt het niet zover gekomen te zijn dat er van alles overboord moet. Bovendien is het land op het Drierivierenpunt nooit ver weg. Toch is dit schilderij voor mij symbolisch. Afgelopen tijd was voor iedereen een moeilijke tijd. Storm, zou je kunnen zeggen. Code rood. Voor iedereen waren er vrijheidsbeperkingen. Voor velen waren er merkbare gevolgen door het Coronavirus. Voor sommigen was er ernstige ziekte of zelfs de dood. Ook in Papendrecht. Dat geeft de ernst van de situatie weer. Iedereen heeft er in meerdere of mindere mate mee te maken gehad. Iedereen heeft er zo z'n gedachten en gevoelens bij. Ik heb het ook wel als een periode van bezinning ervaren. Geluk blijkt niet maakbaar, voorspoed blijkt niet vanzelfsprekend, gezondheid blijkt niet zeker.

Ik denk weer even aan dat schilderij van Aelbert Cuyp. Het is wat mij betreft ook symbolisch voor de situatie waarin we als gemeente beland zijn: zwaar weer. Donkere wolken dreigen. En voor de gemeente lijkt het steeds alleen maar dreigender te worden. Je vraagt je af: wat is nu de juiste koers? Hoe maak ik de goede keuzes? Wat is wijs?

Voorzitter, dit zijn vragen die we onszelf hier moeten stellen. In die context wil ik een aantal onderwerpen aan de orde stellen:

1. Ombuigingen
2. VO-scholen
3. Sociaal domein
4. Kansen

1. Ombuigingen

Dit college had een koers bepaald om de problemen die opdoemen te vermijden of tenminste te verzachten. Helaas is dit door het Corona – gebeuren verstoord. Plan A kon dus niet doorgaan. We spreken dus vanavond over plan B. Met de keuze voor plan B doen we de Papendrechtse recht, zodat ze in een later stadium betrokken kunnen worden bij de ombuigingscatalogus die we dit najaar ontvangen. De visie van het college is om voor komend jaar te kijken waar er nog lucht in de begroting zit. De SGP-fractie kan zich in die visie vinden. Die lucht blijkt toch nogal wat. Al met al levert dat zo'n 2 miljoen euro op. In grote lijnen kunnen wij de voorgestelde varianten omarmen. We zijn blij dat het college inzicht heeft geboden in de onderliggende keuzes. Als wij die lezen, zijn er een paar keuzes die we op dit moment niet willen maken. Dat zijn:

- a. Ombuiging X, verlagen onderzoek art. 213a. Lijkt ons niet passend bij de aanbevelingen van de accountant. Bovendien zou het wel eens kunnen zijn dat je dit bedrag terugverdient.
- b. Ombuiging AK: hondenpoep moet je wel blijven verwijderen. Dit is ergernis nr.1. De verkeerde beweging dus.
- c. Ombuiging AN: de pagina gemeentenieuws moet je niet willen stoppen. Er zijn genoeg mensen die nog minder digitaal zijn. En het is ook nog eens een duwtje in de rug van de lokale pers.

Wat betreft het vervolg qua ombuigingen hebben we nog vragen. Wat verwachten we nu concreet van het gesprek met de samenleving m.b.t. ombuigingen? Verder: het college gaf aan: geen heilige huisjes. Prima! Maar welke leidraad heeft het college om zelf tot keuzes te komen? Nu waren dat drie varianten, met als gedachte 'de lucht eruit'. En straks? En hebben we nog wel de keuze om een visie te hebben?

2. VO-scholen



Het college heeft ook een koers uitgezet voor de VO-scholen. We hebben in de raad een routekaart vastgesteld. Helaas is daar door Corona nu wel vertraging in gekomen. Dat hebben we trouwens, als raad, zelf gedaan. Het lijkt de SGP-fractie een goede zaak dat het college dit najaar verder gaat met de routekaart. We zijn blij dat het college inzicht gegeven heeft in de financierbaarheid van de huisvesting VO-scholen. Het ziet er uitdagend uit. Om een definitieve keuze te kunnen maken moeten we een volgende stap zetten op de routekaart, zodat je door de keuze van een voorkeurslocatie ook kunt gaan rekenen aan mogelijke grondopbrengsten, enz. Kortom, college, na het reces weer alle zeilen bijzetten!

We hebben nog wel de volgende vraag: is het niet wijs om in de begroting en meerjarenraming vanaf 2021 alvast geld apart te gaan zetten voor de VO-scholen? Want linksom of rechtsom kost dit dossier ons in de toekomst geld.

### 3. Sociaal domein

Het sociaal domein blijft een enorme donkere wolk. Die lijkt ook per jaar wel te groeien. We willen daar onze zorgen nogmaals over uitspreken. Het is deze week in de Drechtraad al aan de orde geweest. Dat heeft me nog niet gerustgesteld. We blijven een beetje naar elkaar kijken. Echte keuzes maken we niet. Natuurlijk begrijpen we de zorgen van mensen en als het echt nodig is, moeten we er zijn als overheid. Tegelijkertijd wordt het wel lastiger als we zelf ook moeten gaan schrapen....We weten dat het college doet wat het kan. Dat geldt richting de SDD, maar ook Jeugdzorg. Nu de oproep: geef niet op! Blijf zo scherp als mogelijk aan de wind zeilen!

De SGP-fractie is blij met het structureel maken van de steun aan de Voedselbank en Schuldhulpmaatje. Daarmee kunnen we lokaal zeker iets betekenen voor de kwetsbaren.

Verder zien we met belangstelling uit naar het lokale sociale beleidsplan. Zoals u weet heeft met name de preventie van scheidingen onze aandacht. Laten we gezinnen waar het moeilijk is, steun bieden! We gunnen iedereen de wind in de zeilen.

### 4. Kansen

Donkere wolken zijn dreigend, maar achter die wolken schijnt de zon. Spannende en moeilijke situaties brengen ook kansen. Ik noem er een aantal.

- a) Eerste kans: we kunnen de zondagsopenstelling weer aanpassen. Terug naar het 'oude normaal'. De aanleiding voor de aangepaste tijden van de zondagsopenstelling voorbij is. Gelukkig is er geen sprake meer van hamsteren en is extra spreiding niet meer nodig. Overbodig dus. Toch nog een vraag aan dit college: wanneer gaan we weer terug naar de oude zondagsopenstelling?
- b) Tweede kans is er m.b.t. doorrekening van de kosten van de begraafplaats. In de jaarrekening 2019 stond het volgende 'evenals in voorgaande jaren zijn de kosten voor het onderhoud lager uitgevallen. (verder zijn er nog wat kleinere voordelige afwijkingen).' Vragen: wanneer komt de tariefdifferentiatie nu echt? En is het college bereid naar de tarieven te kijken, zodat de tarieven echt kostendekkend zijn? Nu vragen we dus nog wat teveel. En dat blijkt al een paar jaar op rij. (p. 180 Jaarrekening 2019)
- c) Derde kans betreft de subsidies. Werden genoemd in de ombuigingsmaatregelen. Maar moeten we niet fundamenteel een discussie gaan voeren wat subsidie is en waarvoor we het in willen zetten? En ook wat je er als gemeenschap voor terug mag verwachten. Is het

college bereid daarover het gesprek aan te gaan, zodat we aan de ene kant subsidies kunnen uitdelen, maar er aan de andere kant ook maatschappelijke effecten van ervaren? Ik denk dan aan een soort samenlevingsagenda waar subsidieontvangers een bijdrage aanleveren. Volgens ons past dat wel in de lijn van participatie. Graag een reactie.

- d) Vierde kans gaat over duurzaamheid. De duurzaamheidsopgave, die is enorm. De ambities zijn groot. De corona-crisis biedt wat ons betreft ook wel de kans om even een pas op de plaats te maken. Laten we ons afvragen: doen we de goede dingen? Komt de rekening op de goede plaats te liggen? Voor ons is het onbestaanbaar dat de rekening bij de inwoner komt te liggen. Of er nu ambities zijn of niet. Verder vinden we het toch ook wel een beetje wrang dat de groei van de algemene uitkering vooral ten goede moet komen aan het klimaatbeleid en de energietransitie. Wij zouden daar graag meer beleidsvrijheid hebben. Vraag: kan dit echt niet anders?

Ten slotte nog dit. In de beleving van de SGP-fractie popten er best een aantal dingen op in de meerjarenraming. Denk aan straatmeubilair, groen, verlichting. Dat vinden we niet fijn. Vraag: hoe kunnen we dit volgende keer voorkomen?

Voorzitter,

Donkere wolken en onstuimige golven komen op ons af. Dat vraagt een goede en voorzichtige koers. Dat moeten we samen doen. Ik wens iedereen daarbij veel wijsheid, Gods zegen en een behouden vaart.

#### Fractie van de PvdA, mevrouw KARSO

Het jaar 2020 leek aanvankelijk rustig te beginnen. En toen kwam corona. Nederland, Papendrecht kwam tot stilstand. Ons sociale leven, onze economie stopte abrupt. Ik denk dan vooral terug aan de hysterie rondom de corona, maar ook aan de angst, verdriet en het verlies wat corona heeft teweeggebracht.

Corona betekent ook eenzaamheid, de afstand ervaren tot naasten. Iedereen herkent denk ik het gemis. Ineens kon ik mijn ouders niet meer fysiek begroeten, aanraken. De eenzame ouderen in de verzorgingstehuizen, de alleenstaanden, de studenten maar ook de gezinnen thuis met elkaar. We zagen de effecten van corona op ons afkomen. De burgemeesters die ons herhaaldelijk waarschuwden en vooral vertelden wat niet mogelijk was in plaats van wat wel mogelijk. De kramp was bij veel bestuurders goed te merken.

We zagen de economie bijna tot stilstand komen. We zagen werkgelegenheid voor zzp'ers en flexwerkers in gevaar komen, we zagen afval toenemen, afval die we toch al niet kunnen scheiden. We zagen theaters, sportcentra sluiten, we zagen evenementen sneuvelen. En we zien vandaag de dag de economie nog steeds lijden onder corona. Het nieuwe normaal heeft nog iedere dag veel invloed op onze maatschappij.

Maar we zagen ook dat de zorg en de hulp aan mensen stevig onder druk kwam te staan. Huishoudelijke hulp en zorg thuis werd stopgezet, mantelzorgers stonden er nog meer dan voorheen alleen voor, huiselijk geweld nam toe, serieuze zorg werd uitgesteld en we zagen overal de zorgen over de eigen financiën toenemen.

*De corona maakte eens te meer duidelijk, dat er een tweedeling is in de samenleving, die in tijden van crisis alleen maar toeneemt.*

Er is genoeg te doen voor onze inwoners. En we hadden voor de corona al het nodige te doen. De gemeentefinanciën waren al langer een structureel probleem. Al jaren worden de inkomsten van het gemeentefonds relatief kleiner en kleiner, terwijl ons takenpakket groter en groter wordt en de mens steeds individualistischer en eenzamer.

Dat betekent dat we er niet aan ontkomen om kritisch te kijken naar onze uitgaven en keuzes moeten maken. Dat we niet alleen gaan redeneren vanuit de bestaande contracten en netwerken. Maar doen wat nodig is en echt werkt. Gericht op het voorkomen van problemen in plaats van deze achteraf half oplossen.

#### Armoede

Zo moet je bijvoorbeeld gezinnen en kinderen in armoede niet afhankelijk willen blijven maken van de Voedselbank. Al je acties als gemeente moeten erop gericht zijn om problemen vroegtijdig te signaleren en snel de kop in te drukken. Nog voordat het escaleert en je afhankelijk wordt van systemen, organisaties die er zijn om achteraf te helpen.

Een tijdje terug sprak ik een vaste bezoeker van de Voedselbank. Een alleenstaande moeder met twee jonge kinderen. Ze gaf aan dat de hulpmedewerkers van de Voedselbank haar vol met trots voedsel uitreikten. Dit terwijl zij achterbleef met gevoelens van schaamte, verdriet. 'Zij zijn trots en ik voel schaamte, verdriet'. Bovendien was er nog steeds sprake van armoede. Het echte probleem werd niet opgelost.

Ik besepte maar weer hoe belangrijk het is dat je mensen niet afhankelijk maakt van maatschappelijke organisaties en hulp. Alle hulp die je biedt moet erop ingericht zijn dat ze weer zelf de regie krijgen. Dat ze toekomstperspectief krijgen. Een perspectief waarin je zelf keuzes kunt maken. Iedere dag weer.

*Dringend verzoek aan het college om eens kritisch naar de Actieagenda Armoede te kijken. Als raad moeten wij met het college hierover het gesprek aangaan. Dat we met elkaar bepalen hoe de hulp en ondersteuning in Papendrecht is georganiseerd en wat we willen bereiken. Wat is gericht op preventie en om mensen te helpen naar zelfregie en welke simpelweg niet. En natuurlijk moeten we leren van het verleden. Welke inzet heeft tot dusver resultaat gebracht en welke niet. Mogen we best vaker bij stil staan. En zijn we niet tevreden dan moeten we durven keuzes te maken. Geen huisjes in stand houden, die heilig blijven.*

*De PvdA Papendrecht verwacht bij de ombuigingen voorstellen van het college, die verder gaan dan een beetje hier en daar schaven. Ombuigingen zijn bedoeld om de financiën structureel op orde te krijgen én dat er ruimte ontstaat om te investeren in preventie en sociale hulp dat nodig is en echt werkt!*

#### Wonen

En dan het wonen in Papendrecht. Eerder heeft de PvdA-fractie haar zorgen geuit over de toegang tot de woningmarkt, de betaalbaarheid van ditzelfde wonen. Dat betaalbaar wonen voor jonge gezinnen, starters, de éénoudergezinnen en de senioren een acuut probleem is geworden.

Inwoners verlaten steeds meer Papendrecht. Daarom geven wij ook nu weer het noodsignaal af. *Start met het bouwen van meer betaalbare woningen en zorg ervoor dat deze voor iedereen toegankelijk zijn!* En dus niet alleen bouwen voor de mensen met een dikke portemonnee. Wegkijken heeft geen zin en wat je vervolgens overhoudt is een gemeente die voor een selecte groep aantrekkelijk blijft. Papendrecht is er voor iedereen!

### Daadkrachtig bestuur

In tijden van crisis zien we dat juist de kwetsbare inwoners die niet aangesloten zijn bij een groep of vereniging, sneller uit beeld zijn. Alle aandacht en focus gaat naar het herstel van de economie. En hechten wij meer waarde aan de bedrijfsvoering van onze subsidiepartners. Het huishoudboekje van de kwetsbare inwoners is dan vooral een eigen verantwoordelijkheid. Daar gaat je gelijkheidsbeginsel!

De PvdA vraagt om een daadkrachtig bestuur, die ook in zware tijden, zich inzet voor de inwoners die het niet makkelijk hebben.

Laten we leren van deze crisis, laten we leren van het verleden en een gemeente worden die niet alleen financieel, maar ook sociaal gezond is.

### Fractie van GroenLinks, de heer GRIMMIUS

We zijn thans op de helft van deze regeerperiode. Een goed moment om even achterom te kijken, maar dan wel met de GroenLinks bril op.

Wij vroegen aandacht voor het gemeentelijke vastgoed en we zien daar nu een positieve beweging ontstaan. Afstoten wat we niet langer nodig hebben. Dit spaart kosten uit. Na het gemeentelijk vastgoed maakten wij de brug naar het wonen in Papendrecht. Wonen moet mogelijk zijn voor iedereen. Op dit moment staat daar druk op. Jongeren en starters kunnen geen woning vinden, alleen bouwen voor de happy few is dus geen optie. We vroegen aandacht voor de lhbt gemeenschap. Het laten wapperen van de regenboogvlag. Dit had wisselend succes. Ja, op coming out dag (5 oktober) zal de vlag uitgehangen worden. In de vredesweek gaan we van 1 week terug naar 1 dag.

De motie kinderpardon redde het niet, de motie vluchtelingen werd hier breed aangenomen, daar zijn we nog altijd trots op. Helaas heeft Den Haag het niet begrepen, zoals wel vaker het geval is. Recentelijk is onze motie Regenton uitgevoerd. 71 regentonnen werden er gekocht, een mooi resultaat. GroenLinks vraagt echter dit college te willen overwegen om in het najaar deze actie te willen herhalen. Door corona zijn er denken wij, toch een paar regentonnen blijven staan.

In 2018 lieten wij u een zuiver glas water proeven, nog altijd actueel. GroenLinks is samen met de provincie en landelijk hier nog steeds mee bezig.

In 2019 stelden wij de bijen centraal in ons verhaal. Hier waren positieve ontwikkelingen te melden. Voorzitter, ik kan nog verder terugkijken, maar de Kaderbrief vraagt vooral om vooruit kijken en dat gaan we nu dus doen.

In 2020 stelden wij groen versus duurzaamheid centraal. Wederom vragen wij toch weer aandacht voor het ecologisch maaibeeld. Er worden stappen gemaakt, maar in de praktijk blijkt de burger het niet te begrijpen en eerlijk, wij soms ook niet.

Het maaien lijkt soms niet af, soms zelf zo erg dat de dienstdoende persoon op zijn klokje kijkt, constateert dat het tijd is en subiet stopt met maaien. Het vervolg blijft achterwege. Als je besluit te maaien, dan zullen gebieden rondom lantaarnpalen, verkeersborden, bomen, slootkanten toch ook meegenomen moeten worden. De praktijk leert dat dit niet gebeurt. Hier is nog steeds veel te verdienen. Ecologisch maaien betekent niet een strak gazon, maar daar waar je wel maait, maak je het wel af.

Op het gebied van duurzaamheid staat er veel in de kaderbrief vermeld, maar vooral dat er nog veel moet gebeuren. Die constatering is juist. Papendrecht heeft geld ontvangen vanuit de RRE Subsidie (Regeling Reductie Energieverbruik). Hoeveel was dit en wat is hiermee gedaan? Hoe gaat dit college ervoor zorgen dat we echt stappen gaan maken en richting uitvoering gaan m.b.t. de regionale energiestrategie en de omgevingsvisie. Uit de Kaderbrief blijkt duidelijk dat onze verbonden partijen hier al nadrukkelijk nadenken over hun investering. We zijn terecht klein begonnen met steenbreek en de eerder genoemde regentonnen. Maar nu wordt het ook tijd voor het grote werk, maar gaat het kleine werk wel door.

Voorzitter,

In de kaderbrief de volgende opmerking: Het ombuigingsproces heeft deels versturend gewerkt op het verder werken aan de organisatieontwikkeling. GroenLinks stelde in de door haar ingediende technische vragen dat dit andersom gelezen moest worden. Uit de beantwoording blijkt dat men dit niet deelt met ons. Toch blijven wij van mening dat de organisatie te lang intern gefocust is geweest en dat het nu dus tijd wordt om weer de blik naar buiten te plaatsen. Kennelijk is het proces echter nog niet afgerond, want ook lezen we dat er nog veel vacatures zijn.

Financiële ontwikkelingen

Ook in deze paragraaf had GroenLinks de nodige technische vragen welke op het technisch vragenuur nader zijn toegelicht door de ambtenaren. Dank hiervoor. Wel triest dat hier slechts 2 partijen gebruik van maakten (gelet op de vragen die inmiddels door de afwezige partijen allemaal zojuist gesteld zijn).

Een pilot die wordt begroot op 100.000 euro zonder daar een gedegen onderbouwing aan toe te kunnen voegen, ook niet na technische vragen hierover gestelde te hebben, moet misschien wel even tegen het licht gehouden worden. Moeten we die pilot wel doen.

De kosten voor Jeugdzorg blijven maar oplopen zonder dat we precies helder hebben wat nu onder Jeugdzorg valt, of beter gezegd wat er vooral niet onder valt. Daar zouden we eerst stappen moeten maken.

Sport en cultuur zijn in deze Kaderbrief ernstig afwezig. Dat baart ons zorgen, juist nu is ontspanning of het nu sport is of theater of anderszins zo belangrijk. Wel wordt op pagina 23 melding gemaakt van een krediet van 535.000 euro voor vervanging van een veld bij VV Drechtstreek. Betreft dit een kunstgrasveld? Drechtstreek heeft al een kunstgrasveld en kan nu al in tegenstelling tot VV Papendrecht veel langer doortrainingen. Krijgt VV Papendrecht dan ook een volledig kunstveld?

Voorzitter,

Dan de ombuigingen. Geen poep meer verwijderen in het centrum is natuurlijk een optie, maar gaan we daar dan wel nadrukkelijker handhaven? Op de klachten die zullen toenemen kun je wachten. Het verlagen van de kosten voor de pagina's gemeentenieuws lijkt een goed voorstel. In de lokale krant staan nl. 3 gemeenten met lokaal gemeentenieuws en alledrie plaatsen zij bijna wekelijks, zeker in de coronatijd, veelvuldig dezelfde schema's en overzichten. Afstemming met de andere gemeenten Alblasterdam en Molenlanden moet direct al tot vermindering van gemeentelijke pagina's leiden en dus minder kosten. Volledig afschaffen vinden wij geen goed idee. Er zijn nog altijd mensen voor wie de lokale krant hun informatie/nieuwsbron is. Ook belangrijk om het niet alleen een gemeentekrantje te laten zijn.

Voorzitter,

De bezuinigingsvoorstellen in het sociaal domein raken vooral de mensen die het toch al niet breed hebben en vaak zijn aangewezen op voorzieningen die nu voor hen alleen maar duurder worden. Ik noem de Drechtthopper als voorbeeld. De gemeente Papendrecht geeft wel het goede voorbeeld. Zij kijkt ook binnen haar eigen organisatie naar mogelijkheden om te bezuinigen. Geld besparen gaat immer ten koste van, maar laten wij nu mede gelet op de huidige ontwikkelingen de meest kwetsbare groepen nu buiten beschouwing laten. Zij hebben onze steun nu hard nodig. Mede daarom heeft GroenLinks afgelopen dinsdag in de Drechttraad tegen de taakstelling gestemd.

In voorstel D wordt PFAS nadrukkelijk genoemd en volgt de opmerking dat er een nieuw baggerplan moet komen. Eind dit jaar hoopt de overheid een onderzoek af te ronden naar de bronnen van PFAS met als doel de emissie en blootstelling aan PFAS verder te minimaliseren. Onlangs kregen we van de provincie een brief over de ontwikkelingen bij Chemours en hebben wij de provincie hierover benaderd. Er lopen veel procedures, veel aanvragen en veel lasten onder dwangsom. GroenLinks blijft dit samen met de provincie en het Rijk nadrukkelijk volgen.

Bij ombuigingen vraagt GroenLinks zich af wat dit in de praktijk precies voor gevolgen heeft en geven wij nu vast aan dat wij graag zien dat er in het onderwijsjaar 2021-2022 aandacht moet zijn voor de gemeenteraadsverkiezingen. Hoe dat is nader in te vullen, maar dan kan het onderwijs zich daar reeds op oriënteren.

Ik vermoed dat mijn 10 minuten aardig opgesoupeerd zijn en laat het daarom hierbij in eerste termijn.

#### *De voorzitter schorst de vergadering*

##### *Eerste termijn college*

Wethouder PAANS geeft aan dat de gemeente bijzondere tijden beleeft, het land is niet eerder zo hard getroffen. Met de uitbraak van het coronavirus traden forse vertragingen op. Het college heeft hard gewerkt om een sluitende begroting te krijgen en heeft ook een ombuigingscatalogus gemaakt. Het laaghangend fruit is goeddeels weggeplukt. Het is nu tijd dat er fundamentele keuzes gemaakt worden, de Kaderbrief biedt een eerste handreiking. Goed overleg met de inwoners is het uitgangspunt. Deze Kaderbrief bevat de houtskoolschetsen voor hoe de ombuigingen worden vormgegeven, de richtingen en de beperkingen. Een winstwaarschuwing is nodig. De wethouder hoopt dat het college en de raad gezamenlijk hetgeen gaan doen wat voor de inwoners en de ondernemers het beste is. De wethouder beantwoordt de vragen die zijn gesteld. Ten aanzien van de transitie 'van werk naar werk' geeft de wethouder aan dat het college daar samen met sociale dienst en onderzoekscentrum Drechtsteden mee bezig is. Er is al een goed netwerkplatform Drechtsteden waarin de sociale dienst, werkgevers, vakbonden, onderwijs en het UWV participeren. De vraag over de egalisereserve en het weer in het leven roepen van de reserve sociaal domein wordt meegenomen bij de begroting later dit jaar. Eerder is besloten geen potjes te creëren. Het kunstgrasveld dat aangelegd wordt bij de voetbalvereniging bevat korrels, maar dit zijn geen rubberkorrels. De VVD vraagt het college inzichtelijk te maken wat de maatschappelijke effecten van de maatregelen zijn. Eerder is tijdens de bespreking van de jaarrekening al toegelicht dat het college beter inzichtelijk maakt wat de effecten van het beleid zijn met streefwaarden en maatschappelijke effecten. Ten aanzien van de motie van de VVD meldt de wethouder dat er in de begroting van 2021 250.000 euro beschikbaar is en geen 450.000 euro. Het college heeft aangegeven dat er geen heilige huisjes zijn dus de post 'Nieuw beleid' en het verhogen van de lokale lasten worden betrokken bij de vervolgesprekken over de ombuigingen. De wethouder raadt deze motie af. Ten aanzien van de Enecogelden zegt de wethouder toe dat het college komt met bestedingsdoelen. Indien de raad suggesties heeft hoort de wethouder dit graag. OP dient een motie 'Versterk onze spaarpot' in over de rentelast Enecogelden. Het college ziet dit als een ombuigingsvoorstel, het wordt ingezet voor de exploitatie. De wethouder wil dit beleid voortzetten en het geld niet terugstorten in de reserve. D66 vraagt welke verantwoordelijkheid het college neemt in het bezuinigingsproces. Het college komt met een plan van aanpak voor de vergadering van september. De SGP vraagt om een fundamentele discussie over het subsidiebeleid. In de catalogus zit een voorstel met betrekking tot de subsidies. Het college gaat hierover met de raad in gesprek. Wat de zondagopenstelling betreft geeft de wethouder aan dat zodra de noodverordening stopt, er wordt teruggegaan naar het oorspronkelijke beleid. Ten aanzien van de motie van GroenLinks inzake het kwijtschelden van huur voor verenigingen die zich hebben aangemeld geeft de wethouder aan dat de Rijkscompensatieregeling al voorziet in een compensatie van 3 maanden huur. Ten slotte geeft de wethouder aan dat VV Drechtstreek een kunstgrasveld krijgt omdat de vereniging een knellende capaciteit heeft. Zodra het voorstel af is krijgt de raad alle details.

Wethouder JANSSEN geeft aan dat veel zaken gewoon doorgaan: er is nieuw maaibeeld, meer oog voor ecologie en het afvalbrengstation is nog open. Nu mensen meer thuiswerken wordt er meer afval geproduceerd. Daarop zijn maatregelen genomen, ook in pilot Omgekeerd Inzamelen. Voor het reces komt de stuurgroep bijeen om eerste bevindingen te delen, deze worden gedeeld met de raad. Ook de duurzaamheidsagenda is doorgedaan. De regionale energiestrategie is opgeschoven naar zomer 2021. Ondertussen wordt de laatste hand gelegd aan het duurzaamheidsdashboard, er zijn klimaatadaptieve maatregelen genomen en er is nog een aantal kansen die benut kunnen worden. Het college beseft wel dat een focus op duurzaamheid ondernemen niet zonder ondernemers kan. Op gebied van wonen zijn stappen gezet: het Land van Matena, de intentieovereenkomst over de

voormalige bibliotheeklocatie en meer. Het Papendrechts woonplan is goed op dreef en doet meer dan de beloofde bijdrage aan de regionale woonvisie. Er is veel gebeurd. De zienswijze van de raad op de jaarrekening is vanmorgen besproken, dit is absoluut niet te laat. Vanmorgen heeft het algemeen bestuur besloten om het restant van het positieve resultaat over 2019 niet in de reserves te doen maar deze terug te geven aan de deelnemende gemeenten. De wethouder beantwoordt de vragen. De hondenpoepzuiger blijft. Het college wil wel ander gedrag zien bij hondenbezitters en gaat strenger handhaven. De motie 'Onderzoek vitale ouderen' is niet uitgevoerd maar het college is hier wel mee bezig. Zoals al was aangegeven is eerste helft van 2020 te vroeg. Het college streeft naar een integrale aanpak en de motie zoals ingediend door onder andere het PAB lijkt hierbij te passen. Voor Papendrecht en de regio Drechtsteden is betaalbaarheid van de energietransitie voor huurders en huiseigenaren een absolute voorwaarde. Ook Woonkracht10 zit hier zo in. HVC heeft extra investeringskracht gereserveerd waarbij Papendrecht als deelnemende gemeente garant staat met weinig financiële consequenties. Naar Den Haag is al aangegeven dat de betaalbaarheid voor de inwoners gegarandeerd moet zijn. De wethouder heeft ook een beroep gedaan op de partners in de regio om goed te kijken naar de gemeentelijke kosten. Het Rijk moet daar ook over de brug komen. Er zijn geen plannen voor het plaatsen van zonnepanelen langs de A15, dit zorgt volgens Rijkswaterstaat voor onveilige situaties. De concept-RES komt in september/oktober. Het college staat nog steeds open voor initiatieven met betrekking tot elektrische deelauto's. Er heeft zich helaas nog niemand gemeld. Ten aanzien van de vervangingsinvesteringen onder andere voor het gemeentehuis geeft de wethouder aan dat daar onder andere bij het uitvoeringsprogramma al melding van is gemaakt, dit zou geen verrassing moeten zijn. Als het gaat om vastgoed is er altijd een onderhoudsplan, vervangingen vinden altijd pas na een aantal jaren plaats. De vragen over het klimaatbeleid en het gemeentefonds hebben betrekking op Rijksbeleid. Bepaalde gelden moet de gemeente terugbetalen wanneer dit niet is uitgegeven. Het college is gehouden aan het Papendrechts woonplan, hierin is opgenomen dat er gebouwd moet worden voor alle doelgroepen, er is sprake van een behoorlijke mix. Ten aanzien van de vraag over het verlengen van de regentonactie geeft de wethouder aan dat het college daar geen voorstander van is gezien de hoge ambtelijke kosten. Bovendien verwacht het college niet dat met een tweede actie veel meer mensen worden bereikt. De wethouder is ook wat verrast over de uitvoering van het ecologisch maaibeleid, dit is niet overal even goed gedaan. De wethouder zegt toe beter uit te leggen wat het maaibeleid inhoudt en op welke plaats er ecologisch gemaaid wordt. Ten aanzien van de duurzaamheidssubsidie meldt de wethouder dat de gemeente een subsidie van rond 135.000 euro heeft ontvangen. Dit wordt ingezet voor het organiseren van bijeenkomsten over groepsaankoop van zonnepanelen, wijkaanpakken energiebesparing, voucherregeling voor energiebesparende maatregelen en het inzetten van energiecoaches.

Wethouder DE RUIJTER geeft ten aanzien van de plannen voor de nieuwbouw van de VO-scholen aan dat het verdelen van schaarste is. Er is een visie en een routekaart vastgesteld en het college heeft toegezegd een doorkijkje te geven in de financiële mogelijkheden. Het college spreekt direct na het zomerreces, in september, uitgebreid met de raad over het vervolgtraject. Dan komt ook de bekostigingsvorm aan de orde. Zodra er in oktober een besluit is genomen kunnen de eventuele opbrengsten in kaart worden gebracht. Het PAB vroeg om een toelichting op het budget voor verder onderzoek. Het college gaat hierover in september met de raad in gesprek. De vraag van D66 wil de wethouder schriftelijk beantwoorden voor de commissievergadering van september. De SGP vroeg alvast een meerjarenraming apart te zetten. De wethouder geeft aan dat er jaarlijks geld beschikbaar is voor dit onderzoek. Het geld kan later ingezet worden voor de dekking van de kapitaallasten, maar het huidige financiële beleid maakt het apart zetten van geld voor onderwijshuisvesting moeilijk. Hierover wordt op een later moment doorgesproken. Ten aanzien van de doorrekening van de begraafplaats meldt de wethouder dat er niet wordt verdiend op de begraafplaats. Het college komt nog dit jaar met tariefdifferentiatie.

Wethouder VERVER geeft aan dat er in Papendrecht een degelijke infrastructuur bestaat met aandacht voor kwetsbare groepen. De basis is op orde en dat werpt zijn vruchten af. Dit blijkt uit de weerbaarheid die de samenleving de afgelopen periode heeft laten zien. Het sociaal domein is kostbaar en vraagt behoorlijk wat investering. Het Rijk lijkt zich meer en meer terug te trekken. Het is een doorlopende strijd om het Rijk bij de les te houden en hen te doordringen van het feit dat de kosten structureel niet in evenwicht zijn te brengen zonder structureel extra geld vanuit het Rijk. Alles wat Papendrecht doet is gericht op preventie en vroegtijdig signaleren binnen het sociaal domein. Dat is een doorlopende taak. Alleen door gezamenlijk op te rekken kan de hulpvraag uit de samenleving adequaat worden opgevangen. Op korte term gaat het college met aantal stakeholders in gesprek om vinger aan de pols te houden. De wethouder beantwoordt de vragen. Het college neemt de motie van het PAB over, dit versterkt de plannen die er zijn. Het onderwerp wonen en zorg is heel breed en betreft veel samenwerkingspartners. Dit jaar gaan de plannen van start, er is een uitwerking in de komende jaren uitgefaseerd, rekening houdend met het beschikbare budget. Het CDA vraagt of het aantal vrijwilligers afneemt. Vrijwilligers vormen de ruggengraat van de maatschappij in Papendrecht. De wethouder heeft het genoemde signaal eerder gehoord. Het is tijd voor bezinning. Het is te vroeg om nu conclusies te trekken, in het najaar is de trend beter zichtbaar. Tijdens de coronacrisis zijn veel mensen opgestaan om te helpen. Deze mensen wil het college behouden. Dit geldt ook voor mantelzorgers. Ook hier is het nog te vroeg om te spreken over een tendens. De wethouder deelt de zorgen wel. Mantelzorgers zijn essentieel en moeten ondersteund worden. Ten aanzien van het bieden van respijt meldt de wethouder dat de respijtwijzer in het najaar wordt gelanceerd. Het college biedt concrete hulp: er komt respijtzorg, een respijtwijzer en praktische hulp zoals huishoudelijke hulp vanuit de Wmo. Er zijn 323 geregistreerde mantelzorgers en niet alle mantelzorgers wensen ingeschreven te worden of behoeven ondersteuning. Het college hecht waarde aan samenspraak met inwoners bij ombuigingen en werkt aan een plan van aanpak. Het college streeft ernaar dit plan van aanpak in oktober aan de raad aan te bieden. Ten aanzien van het proces van de ombuigingen geeft de wethouder aan dat de raad richting kan aangeven. Een concretisering van wat de verwachtingen zijn van de inwoners komt terug in het procesvoorstel. Ten aanzien van de dijkverhoging in relatie tot de Omgevingswet geeft de wethouder aan dat de omgevingsvisie een kompas biedt voor de verdere ontwikkeling van Papendrecht. Het is goed om die visie als kader beschikbaar te hebben bij het waarderen van allerhande ontwikkelingen. Daarbij is de visie een levend document, jaarlijks wordt bekeken of de visie moet worden aangepast. De wethouder verwacht dat een eventuele dijkverhoging effect heeft op het omgevingsplan, eerder dan op de omgevingsvisie. De veerkracht van de samenleving wordt versterkt door preventie en het inrichten van een voorveld. De raad beschikt over een goed formeel en informeel netwerk, Papendrecht heeft veel inlooptmogelijkheden. De wethouder gaat met de organisatoren om tafel in de nazomer nazomer om elkaar beter te leren kennen. Het college blijft hierop inzetten. Zo worden de maatschappelijke effecten van het Odensehuis gemeten en komen er pauzemomenten voor mantelzorgers.

De VOORZITTER dankt alle fracties voor de complimenten voor hoe het college de crisis is doorgekomen en geeft de complimenten door aan de zorg, de veiligheidsregio, alle organisaties die zich hebben ingezet en alle anderen. Ook complimenteert de voorzitter de inwoners, de ondernemers en de instellingen. Deze hebben zich behoorlijk veerkrachtig getoond. De gedachten gaan uit naar diegenen die deze tijd alleen herinneren als een persoonlijk verlies. De crisis is ook voor de raad en het college een bijzondere tijd geweest. Het was geen mooie tijd voor de democratie. Over inhoudelijke onderwerpen gaan de raad en het college niet digitaal in gesprek. Het college werd geconfronteerd met achterstanden in de organisatie. Een aantal dingen kon niet, coronaonderwerpen kregen voorrang. Het is goed om nu fysiek bij elkaar te kunnen zijn. Er moet een inhaalslag gemaakt worden. Dit zal voor een deel niet lukken. De gemeente zit in financieel zwaar weer en er zijn achterstanden. De organisatieontwikkelingen is een paar maal genoemd. Ook voor de organisatie was de afgelopen periode lastig. Er moest op afstand worden gewerkt, een crisisorganisatie worden ingericht, voorbereidingen worden getroffen voor een zwaardere ombuigingsprognose dan verwacht



en de organisatie zit in een tijd van organisatieontwikkeling. Het college heeft er bewust voor gekozen om door middel van tijdelijke inhuur van medewerkers de gaten te dichten. Dit is een tijdelijke situatie die is op een aantal plaatsen nodig is geweest. Vacatures moeten nog worden opgevuld, er zijn eenpitters die overladen worden en er is sprake van weglekkende kennis door het vertrek van medewerkers. Het is lastig te zeggen wanneer dit stopt, maar er wordt hard aan gewerkt. Het is positief nieuws dat er binnenkort een beslissing genomen wordt over een nieuwe gemeentesecretaris. Het college vindt, net als de raad, dat de ombuigingen duurzaam dienen te zijn. Het college gaat het totaalpakket aan ombuigingen uiteraard bij de raad toetsen, maar elke maatregel toetsen op duurzaamheid gaat te veel van de organisatie vergen. Ten aanzien van de bezuiniging op integriteit meldt de voorzitter dat er niet bezuinigd wordt op integriteit zelf, maar integriteit is een mooi voorbeeld van hoe externe inhuur is omgezet naar interne kennis. De integriteit blijft net zo belangrijk als het was, maar hiervoor wordt geen externe medewerker voor ingehuurd, de kennis is in huis. Ten aanzien van de motie 'Nee tegen de viruswaan' geeft de voorzitter aan dat er op dit moment geen Noodwet is, dus daar kan ook geen motie over worden aangenomen. Als er bovendien in de Noodwet geen verplichting tot het houden van anderhalve meter afstand is opgenomen, is de motie overbodig. Staat deze maatregel daar wel in, kan de gemeente de wet niet negeren. De discussie over het gemeentenieuws in de krant moet nog plaatsvinden, de afweging dit af te schaffen of niet moet nog gemaakt worden. De leidraad van het college is het financiële perspectief, de gevolgen van de coronacrisis, het sociaal domein en de ambities van het college.

*De VOORZITTER schorst de vergadering*

*Tweede termijn*

De heer GRIMMIUS (GroenLinks) geeft aan dat er veel gezegd is over het onderwerp wonen, er is een motie ingediend die is overgenomen door het college. De wethouder geeft aan op streek te zijn en noemde enkele voorbeelden, zoals Kraaihoek. Hier is echter geen sprake van toename van woningen maar van vervanging van woningen die gesloopt worden. GroenLinks wil dat als er gebouwd wordt, dit voor iedereen is.

GroenLinks begrijpt dat er een KNVB-norm is die rechtvaardigt dat er een kunstgrasveld aangelegd wordt bij VV Drechtsteden, maar VV Papendrecht heeft geen kunstgrasveld. Deze vereniging loopt het risico dat leden overstappen naar VV Drechtsteden. GroenLinks vindt dat als de ene vereniging een kunstgrasveld krijgt, dit ook moet gelden voor de andere vereniging. Ten aanzien van het ecologisch maaibeeld zou het helpen wanneer het beleid beter wordt uitgelegd. Het toezicht op de uitvoering van de werkzaamheden moet verbeteren. GroenLinks is het niet eens met de wethouder dat een tweede actie regenton niet gedaan wordt vanwege de kosten. Het oorspronkelijke idee was 200 regentonnen te verkopen, er zijn er slechts 71 verkocht. Er is dus nog budget. Het is goed dat de hondenpoepzuiger blijft, maar de handhaving mag toenemen. De wethouder stelt dat de motie 'Naar kwijschelding huur' overbodig is omdat dit Rijksbeleid is. GroenLinks brengt de motie toch in stemming om een signaal af te geven richting de verenigingen. Het dictum is wel aangepast in die zin dat voor alle verenigingen die voor uitstel van huur in aanmerking komen, de huur wordt kwijtscheldend. De motie wordt mede ingediend namens het PAB en het CDA.

Mevrouw VAN ES (D66) vindt het bijzonder dat wanneer de nood aan de man is, er toch geld te vinden is. Hiermee geeft het college volgens D66 aan dat er geld verspild is of dat er te ruim begroot is. Politiek is keuzes maken. De raad wordt geacht het college te controleren. Als de raad op de stoel van het college gaat zitten en alles samen bepaald wordt, controleert de raad zichzelf. Dit is niet hoe een democratie werkt. De tekorten zijn niet nieuw. De suggestie wordt gewerkt dat alle problemen veroorzaakt is door de coronacrisis, dit is niet het geval. De vraag van D66 over de VO-scholen is technisch, het is goed als de wethouder deze schriftelijk beantwoordt voor de commissievergadering van september. Uit de beantwoording van de wethouder op de vraag welke verantwoordelijkheid het college neemt in het bezuinigingsproces blijkt dat het college alleen verantwoordelijkheid neemt

voor het proces. D66 vindt dat dat juist op inhoud moet zijn en vraagt of het klopt het dat college de verantwoordelijkheid niet neemt en niet zelf met een bezuinigingsvoorstel komt op basis van een eigen visie. Een reactie op de kaders die D66 heeft genoemd is niet gegeven, D66 wil van de wethouder horen dat deze de kaders gehoord heeft. Uit de inbreng van de wethouders wordt niet opgemaakt dat er een groot besef is van de urgentie dat er op alle portefeuilles bezuinigd moet worden. De wethouder staat positief tegenover de motie 'Duurzame ombuigingen' maar brengt daar vervolgens een nuancering in aan. D66 is blij dat de wethouder positief tegenover de motie staat en ziet graag de diepgang die haalbaar is. De SGP vraagt de zondagopenstelling te stoppen. De wethouder geeft aan dat de zondagopenstelling geldt zolang de noodverordening geldt. Er komt een Noodwet waarin de zondagopenstelling waarschijnlijk weer geregeld is. D66 wil hoe dan ook als raad voldoende worden geïnformeerd wanneer er wijzigingen in het beleid optreden. De motie van het PAB wordt door het college overgenomen. Het PAB vreest voor vertraging in de uitvoering van de bouw van de VO-scholen en dat basisscholen ook rechten hebben. D66 onderschrijft dit, evenals het doel de planning te halen. Het CDA heeft een vraag gesteld over het weer in het leven roepen van de egalisatie sociaal domein. D66 is hier geen voorstander van omdat het altijd makkelijker is om geld uit een gereserveerd budget te halen.

De heer VAN DEN DOOL (CDA) geeft aan dat het tweede deel van het voorstel luidde om ook iets te doen met de egaliseringsreserve voor de omgevingsvergunningen en dat te benutten voor het sociaal domein. Het gaat om een bedrag van 1,1 miljoen euro.

Mevrouw VAN ES (D66) antwoordt dat er dan geld overgeheveld wordt naar een ander potje. In het verleden heeft de raad de uitspraak gedaan dat er zoveel mogelijk afgegaan moet worden van bestemmingsreserves en er zoveel mogelijk naar de algemene reserve moet gaan. D66 ondersteunt dit nog altijd.

Door het CDA is aangegeven dat er gedurfd er begroot is. D66 ziet dit anders. Er was een solide begrotingscultuur en dat wordt nu losgelaten. D66 heeft hier zorgen over en wacht af hoe dit uitpakt.

De heer VAN DEN DOOL (CDA) hoort mevrouw Van Es net zeggen dat er wellicht in het verleden te ruim begroot is en vraagt hoe dat rijmt met de uitspraak die mevrouw Van Es nu doet.

Mevrouw VAN ES (D66) antwoordt dat zij twee verschillende dingen bedoelt. Wat betreft het te ruim begroot bedoelt zij allerlei kleine posten waar nu sprake is van onderbenutten en wat betreft het gedurfd er begroot bedoelt zij herfinancieren/een andere constructie maken.

De heer VAN DEN DOOL (CDA) geeft aan dat het CDA dat ook zo ziet. In de jaarrekening is te zien dat er verschillende overschotten zijn, er is in het verleden te ruim begroot. Er wordt nu naar een systematiek van wat gedurfd er begroot gegaan. De consequentie is dat er misschien geen geld meer is.

Mevrouw VAN ES (D66) kan zich vinden in deze uitleg. Wanneer er strakker wordt begroot kan het zijn dat er nog voorzichtiger wordt omgegaan met het budget. D66 staat positief tegenover de motie van de VVD. Ten aanzien van de opmerking van de ChristenUnie over de statushouders geeft mevrouw Van Es aan dat hierover in de regio Drechtsteden discussie is gevoerd. Investeren in statushouders wordt regionaal goed opgepakt. Dit levert ook wat op doordat mensen makkelijker uit de bijstand komen of daar niet in terecht komen. D66 is gecharmeerd van de opmerking van de ChristenUnie over de financiering van de bouw van de VO-scholen. Wanneer er geïnvesteerd wordt moet het zeker zijn dat dat ook betaald kan worden. De ChristenUnie wil dat dit concreet wordt en raadt aan extern advies in te winnen. D66 staat daar positief tegenover. Het is goed om door een externe persoon een goede doorrekening te laten doen. D66 steunt de motie 'Nee tegen de viruswaan' van OP niet. Het landelijke beleid moet gevolgd worden. De reactie van de wethouder

op de motie 'Versterk onze spaarpot' inzake het in de reserves terugstorten van 700.000 euro die wordt verdiend met het herfinancieren van de leningen is vreemd. De wethouder zegt tegen de motie te zijn omdat dit eigenlijk een ombuigingsvoorstel betreft. Vorige maand heeft D66 aangegeven dat dit een ombuigingsregeling is. De wethouder heeft toen toegezegd dat de ombuigingsvoorstellen allemaal met de raad worden besproken. Toen werd dit als onredelijk gezien, nu wordt het toegegeven. D66 ondersteunt de motie. D66 is het er niet mee eens dat het college uitsluitend met een procesvoorstel komt ten aanzien van het ombuigingsproces. Op deze manier werkt D66 hier niet aan mee. De PvdA wil een fundamenteel gesprek over het armoedebeleid dat gericht moet zijn op het blijvend uit de armoede komen en preventie. D66 gaat dit gesprek graag aan. GroenLinks geeft aan dat duidelijk moet zijn wat er onder jeugdzorg wordt verstaan. D66 is het daar zeer mee eens, er is een definitie nodig. Dit is belangrijk omdat er enorme overschrijdingen zijn op het terrein van jeugdzorg. D66 steunt de motie 'Naar kwijtschelding huur'. Ten aanzien van de opmerking van GroenLinks over de grasmatten van VV Papendrecht en VV Drechtsteden geeft D66 aan dat hier de schijn van partijdigheid voorkomen moet worden.

Mevrouw KARSO (PvdA) heeft nog geen antwoord gekregen op de vraag of het college met de raad in gesprek wil gaan over het armoedebeleid. Mevrouw Karso begrijpt de toelichting van wethouder Paans ten aanzien van de ombuigingen niet. Zij vraagt of de raad na de zomer een procesvoorstel krijgt en geen inhoudelijk voorstel om om te buigen. Wethouder Paans geeft aan dat de basis op orde is en dat de sociale infrastructuur zijn vruchten afwerkt. De PvdA heeft gevraagd hoeveel gezinnen in armoede leven en hoeveel gezinnen blijvend zijn geholpen. Hier is nog geen antwoord op gegeven. Het moet duidelijk zijn of de aanpak loont. Wethouder Verver geeft aan dat er moet stakeholders worden gesproken en dat de ervaringen bij de inwoners wordt opgehaald. Er wordt dus niet alleen met Sterk Papendrecht gesproken. De PvdA heeft vragen gesteld over het wonen, wethouder Janssen geeft aan dat deze zich aan het woonplan houdt. Dat betekent nog niet dat er per saldo veel woningen zijn gerealiseerd. De PvdA vindt dat hier tempo gemaakt moet worden. Bovendien moet het plan voldoen, zo niet dan moet het worden aangepast. De PvdA stemt in met de motie 'Ouderen en wonen' van het PAB. De PvdA heeft wel een vraag over de tekst. Er wordt bekeken of er een wens is om ouderen zo lang mogelijk zelfstandig te laten wonen in de eigen buurt. Daarmee wordt de doorstroming op de woningmarkt nagestreefd. Dit is tegenstrijdig. De motie 'Geen verzwarende lokale lasten' ondersteunt de PvdA. De PvdA stemt niet in met de motie 'Nee tegen de viruswaan' van OP. Dit is niet haalbaar en bovendien strafbaar. De PvdA stemt in met de motie 'Versterk onze spaarpot'. Als er uitgaven worden gedaan en er blijft geld over, dan moet dat geld in hetzelfde potje worden teruggestort. Ten aanzien van de motie 'Duurzame ombuigingen' vraagt mevrouw Karso of het klopt dat het college vindt dat dit lastig te realiseren is, maar de motie wel overneemt.

Mevrouw VAN ES (D66) vat het als volgt op: de wethouder staat positief tegenover de motie, maar als alle maatregelen in detail worden uitgewerkt kan dit een belasting voor de organisatie betekenen. De motie niet uitvoeren is geen optie.

Mevrouw KARSO (PvdA) geeft aan dat de PvdA de motie 'Naar kwijtschelding huur' in stand houdt. Het is goed om duidelijkheid te bieden aan de verenigingen.

De heer VAN DEN DOOL (CDA) vindt het goed te horen dat er ongeveer 200 ombuigingsvoorstellen aankomen en dat het college dit met betrokkenen gaat bespreken. Het is goed om de visie van het college hierin mee te nemen. De volgorde is: eerst verkennen, daarna een voorstel aan de raad.

Mevrouw VAN ES (D66) geeft aan dat het in de discussie gaat over de vraag wat het college gaat aanleveren. D66 vindt dat het college met een voorstel moet komen op basis van een visie. Het kan niet zo zijn dat het college naar de raad wijst en richting de samenleving zegt dat de wijze van uitvoering de wens van de raad is en niet die van het college.

De heer VAN DEN DOOL (CDA) vindt het een goede zaak dat het college heeft nagedacht over een aantal mogelijkheden om te komen tot ombuigingen. Het is belangrijk dat het college aangeeft hoe dit met samenleving te bespreken en daarbij de visie mee te geven. Het CDA vindt niet dat de raad er vooral is voor de controle en actief kan meegaan in de verkenning. De wethouder geeft aan dat er een platform 'transitie van werk naar werk' is, dit is een goede zaak. Er is gesproken over het voorstel van het CDA om wat te doen met de reserves voor de leges omgevingsvergunningen sociaal domein. Het is goed dat deze discussie nu op tafel ligt. Er is een spaarpot van ruim 1 miljoen euro, dit geld is niet ergens hard voor nodig. Het CDA vindt het goed om dat geld in 1 pot te doen en niet te werken met allemaal verschillende potjes. Bij de begroting komt er een overzicht van de reserves, dan kan hier verder naar gekeken worden. Ten aanzien van het plaatsen van zonnepanelen langs de A15 geeft de wethouder aan dat Rijkswaterstaat dit niet veilig vindt. Er is echter recent onderzoek gedaan door Rijkswaterstaat, samen met TNO waarin men heel lovend is over de combinatie geluidswering en zonnepanelen. Gezien de ligging blijft het voor het CDA iets om over na te denken. In verschillende gemeenten zijn er elektrische deelauto's. De heer Van den Dool denkt graag met de wethouder mee over dit onderwerp. Het is goed om van de wethouder te horen dat er aandacht is voor vrijwilligers. De PvdA vraagt of er ook aandacht is voor het werven van nieuwe vrijwilligers. Het PAB heeft gesproken over de verbonden partijen en de noodzaak dat deze meedoen aan de ombuigingen. Het CDA vindt dit een belangrijke suggestie. Het college moet met andere gemeenten praten om hier steun voor te krijgen. OP geeft aan dat de gemeente niet alleen een uitvoerend orgaan van het Rijk moet zijn, wat het CDA betreft moeten de gemeente innovatief zijn bij de decentralisaties. Die bieden vaak meer ruimte dan nu benut wordt. Inwoners moeten niet afhankelijk gemaakt worden van hulp, perspectief hebben en zelf regie kunnen voeren. Het is goed om dit thema de komende periode mee te nemen. Het CDA is van mening dat er een definitie moet komen van jeugdzorg. Het CDA ondersteunt de motie 'Ouderen en wonen'. De VVD geeft aan dat de afvalregeling kostendekkend moet zijn, het CDA onderschrijft dat, dit moet betaalbaar blijven. Inwoners die dit niet kunnen betalen komen in aanmerking voor kwijtschelding. Het CDA steunt de motie 'Nee tegen de viruswaanzin' van OP niet. Er werken mensen in de zorg die risico lopen, het virus is nog niet weg en er kan geleerd worden van andere landen waar het weer misgaat. Ten aanzien van de motie 'Versterk onze spaarpot' kan het CDA het antwoord van de wethouder goed volgen, dit is deel van de exploitatie.

Mevrouw VAN ES (D66) geeft aan dat als er uitgegaan wordt van het bedrag aan dividend van Eneco, de helft daarvan naar de begroting moet gaan en de andere helft naar de reserves.

De heer VAN DEN DOOL (CDA) wijst erop dat er twee verschillende onderdelen zijn. Er was een dividend van Eneco van ruim 0,5 miljoen euro. Dit was onderdeel van de exploitatie. Het afstoten van Eneco aandelen levert voordeel op. Dat staat los van het dividend. Het voordeel dat behaald wordt van het afstoten van Eneco aandelen is onderdeel van de exploitatie.

Mevrouw VAN ES (D66) verwijst naar de motie.

De heer VAN DEN DOOL (CDA) vindt aan dat het schimmig blijft. Er is geld op een hoop gegooid. De heer Van den Dool gaat dit uitzoeken.

De heer VAN DEN DOOL (CDA) vervolgt zijn reactie. Het CDA ziet de meerwaarde van de motie 'Duurzame ombuigingen' niet. De wethouder geeft aan selectief te willen kijken op wat de effecten op duurzaamheid zijn en niet letterlijk uit te willen voeren wat er in de motie staat. De motie 'Naar kwijtschelden huur' is bedoeld voor alle verenigingen en niet alleen voor verenigingen die zich hebben aangemeld voor uitstel van het betalen van huur.

De heer VERWEIJ (PAB) geeft aan dat als er omgebogen gaat worden, de gemeenschappelijke regelingen daar ook aan mee moeten doen. Onderzocht moet worden of de 'trap-op trap-afregeling' daaraan bij kan dragen.

Mevrouw VAN ES (D66) geeft aan dat deze discussie afgelopen dinsdag in de Drechtraad is gevoerd. De gemeenten moeten niet naar elkaar blijven wijzen. De Drechtraad heeft besloten dat er 5 miljoen euro bezuinigd moet worden.

De heer VERWEIJ (PAB) vraagt of de bezuinigingen die door de Drechtraad worden doorgevoerd tot een mindere bijdrage van Papendrecht aan de gemeenschappelijke regelingen leiden.

Mevrouw VAN ES (D66) antwoordt bevestigend.

De heer VAN DEN DOOL (CDA) geeft aan dat dat klopt ten aanzien van de lopende bezuinigingsoperatie, maar indien de gemeente een bezuinigingsopgave heeft en andere partijen zich niet deelgenoot voelen van die opgave, zal op een andere manier duidelijk gemaakt moeten worden dat deze ook wat moeten doen.

De heer VERWEIJ (PAB) heeft begrepen dat er aan Papendrecht steeds meer geld gevraagd wordt voor de gemeenschappelijke regelingen. Dit zou minder worden. Verder heeft het PAB het idee geopperd de inflatiecorrectie te splitsen in een deel voor de loonkostenontwikkeling en een deel voor de andere zaken waar de gemeente subsidies verleent. Als de gemeente moet ombuigen gebeurt dat dan alleen voor de loonkostenontwikkeling waarvoor de gemeente de inflatiecorrectie betaalt. Het PAB wil hier graag een antwoord op. Het PAB heeft een vraag over het deel van de algemene uitkering dat gebruikt wordt voor klimaatbeleid en energietransitie. Hier is een geoormerkt bedrag voor gereserveerd. Wanneer dit niet wordt opgemaakt moet dit worden terugbetaald. Het PAB vraagt of het niet zo is dat voor het klimaatbeleid en de energietransitie geoormerkt geld wordt gebruikt dat ten koste gaan van het algemene deel. Verder hoort het PAB dat er een definitie moet komen voor jeugdzorg, het PAB staat hierachter. Er moet worden gezocht naar een versobering van het aanbod. De heer Verweij licht toe dat respijtzorg is bedoeld voor mantelzorgers die een paar dagen of langer op vakantie kunnen gaan terwijl de zorg doorgaat.

De heer GRIMMIUS (GroenLinks) geeft aan dat het GroenLinks niet te doen is om versobering van de jeugdzorg maar om het duidelijk maken wat er onder jeugdzorg valt.

De heer VERWEIJ (PAB) geeft aan dat het PAB de motie 'Ouderen en wonen' gezien de discussie overbodig vindt omdat de wethouder aangeeft dat de bedoeling van de motie wordt uitgevoerd. De motie 'Geen verzwaring lokale lasten' begrijpt het PAB, maar afgesproken is dat het ophalen van afval kostendekkend moet zijn. Bovendien is er een goede kwijscheldingsprocedure.

Mevrouw VAN ES (D66) wijst erop dat de gemeente jaarlijks een boete van 221.000 euro krijgt vanwege het teveel produceren van restafval. Als het college indertijd het raadsvoorstel inzake het scheiden van afval had aangenomen, had de gemeente in 4 jaar tijd bijna 1 miljoen euro verdiend.

De heer VERWEIJ (PAB) geeft aan dat dat een kwestie is van minder afval produceren, dit staat los van de motie. Het PAB ondersteunt de motie 'Nee tegen de viruswaan' van OP niet. Over de motie 'Versterk onze spaarpot' geeft de heer Verweij aan dat het doel is te besparen op rentes, hiermee wordt de exploitatie meer op orde gebracht. Het PAB ondersteunt deze motie. Ten aanzien van de motie 'Duurzame ombuigingen' meldt de heer Verweij dat al was afgesproken dat er bij elke paragraaf het onderwerp duurzaamheid aan de orde moet komen. De motie houdt in dat per ombuiging het gehele proces doorlopen moet worden om de duurzaamheid te bewijzen. Dit gaat te ver.

Mevrouw VAN ES (D66) is van mening dat de rekening niet naar toekomstige generaties mag worden doorgeschoven. D66 vindt dat er bij de ombuigingsvoorstellen concreter moet worden benoemd wat het voorstel doet met de duurzaamheid. Als het college dit al voornemens was, trekt D66 de motie in. Als dit niet het geval is, vraagt mevrouw Van Es aan de heer Verweij of deze niet wil weten wat de voorstellen voor toekomstige generaties kan betekenen.

Mevrouw KARSO (PvdA) geeft aan dat er al een duurzaamheidstoets gedaan wordt bij elk voorstel, dat geldt ook voor de ombuigingsvoorstellen. Mevrouw Karso vraagt of de motie is bedoeld om extra zekerheid te krijgen van het college.

De heer VERWEIJ (PAB) geeft aan dat het PAB uiteraard de volgende generatie niet wil belasten, maar er is nu een definitie opgenomen die van dien aard is dat precies bekend is welke behoeftes de volgende generaties hebben. Wanneer bij elke ombuiging precies moet worden uitgezocht wat dit doet met toekomstige generaties moet er in de toekomst worden gekeken, dit is lastig. Het PAB heeft er vertrouwen in dat het college hierin de juiste keus maakt. Het PAB steunt de motie 'Naar kwijtschelding huur'.

De heer LAMMERS (OP) heeft vragen gesteld over het verkopen van abonnementen door het sportcentrum en het zwembad. Dit is technisch mogelijk. OP vraagt het college of het in politieke zin mogelijk is aan de directie van het sportcentrum te vragen of deze dit jaar abonnementen wil invoeren. OP wil weten van de wethouder hoe hoog de kosten zijn van het opnieuw uitvoeren van de actie regenton. De heer Lammers vraagt zich af of de raad steeds meer een raad van toezicht aan het worden is. Vanuit het Rijk komt veel beleid op de gemeente af dat de gemeente moet uitvoeren. OP heeft een warm gevoel bij de motie 'Ouderen en wonen', maar begrijpt dat het PAB de motie intrekt. OP staat achter de motie 'Geen verzwarende lokale lasten' van de VVD. Wat de motie 'Nee tegen de viruswaan' van OP zelf betreft geeft de heer Lammers aan dat hij heeft geworsteld met de titel. Als de motie goed gelezen wordt staat daar wat anders dan een oproep tot strafbaar handelen. OP begrijpt dat de motie controversieel is. OP ziet in de maatschappij veel kritiek komen op de anderhalve meter afstand regel. OP houdt de motie aan. Ten aanzien van de motie 'Versterk onze spaarpot' geeft de heer Lammers aan dat de wethouder stelde dat deze motie gezien wordt als een ombuigingsvoorstel. Dit was een maand geleden anders. OP vraagt de wethouder of deze ermee kan leven de besparingen op de rentelasten niet op de begroting te laten staan en deze te verwerken in de begroting van 2022. In dat geval wijzigt OP de motie. Ten aanzien van de motie 'Duurzame ombuigingen' geeft OP aan dat er inderdaad een toets is, maar gezien de discussie staat OP toch achter de motie. OP steunt de motie 'Naar kwijtschelden huur'. Ten slotte geeft de heer Lammers aan dat OP het goed vindt om stil te staan bij de armoedebestrijding en dit onderwerp te adresseren.

Mevrouw DE KEIZER (VVD) vindt het zorgelijk dat het college ten aanzien van de ombuigingen niet met een voorkeur komt. De VVD is blij met ombuiging V: een versobering van het college voor zakelijke en niet-zakelijke maatregelen. Ombuigingen A en Y gaat over versobering van communicatiebudgetten en het stoppen met de pagina gemeentenieuws in de krant. Mevrouw De Keizer begrijpt dat er in september communicatieplannen komen en vraagt om verheldering. Mevrouw de KEIZER wil haar werk graag goed doen, er is echter sprake van een hoge werkdruk. De VVD kiest eerder voor een extra vergadering dan voor een langere vergadering.

De heer KOSTEN (SGP) refereert aan de uitspraak van mevrouw De KEIZER dat de gemeente zoveel mogelijk terug moet gaan naar de wettelijke taken en vraagt of deze zich realiseert wat dit betekent.

Mevrouw DE KEIZER (VVD) realiseert zich dat. De VVD wil uitdragen dat er op alle mogelijke manieren gekeken moet worden hoe ver de gemeente gaat en daarbij te kijken wat de wettelijke taak is.

De heer KOSTEN (SGP) gaat hierover graag het gesprek aan, maar er mag niet zomaar ergens een streep door worden getrokken.

Mevrouw DE KEIZER (VVD) staat hiervoor open.

Ten aanzien van de moties meldt Mevrouw De Keizer dat de antwoorden ten aanzien van motie 'Geen verzwaring lokale lasten' worden afgewacht, de VVD steunt motie 'Nee tegen de viruswaanin' niet, ten aanzien van motie 'Duurzame ombuigingen' wacht de VVD de antwoorden van de wethouder af, de VVD steunt motie 'Naar kwijschelding huur' en ten aanzien van de motie 'Versterk onze spaarpot' wacht de VVD de antwoorden van de wethouder af.

De heer DEN DEKKER (ChristenUnie) heeft een vraag gesteld over het versterken van de veerkracht van de samenleving, de wethouder heeft hierop gereageerd. De vraag van de ChristenUnie is hoe de veerkracht nog verder versterkt kan worden, deze is al groot. De ChristenUnie vraagt of er geen geld moet worden gereserveerd voor investeringen waarvan nu al bekend is dat deze over 10 jaar gedaan moeten worden. Ten aanzien van de bouw van de VO-scholen meldt de heer Den Dekker dat hij niet heeft gezegd dat de kosten herberekend moeten worden, maar dat het gaat over enorme bedragen, het is goed om iemand te betrekken die dit proces begeleidt.

Mevrouw VAN ES (D66) geeft aan dat D66 het liefst als raad een onafhankelijke adviseur heeft op dit punt, iemand die een objectief, onafhankelijk advies kan geven over of de plannen op langere termijn financieel verantwoord zijn.

De heer VAN DEN DOOL (CDA) geeft aan dat er al eerder is gesproken over het betrekken van een onafhankelijk adviseur. Toen ging het over iemand die ook meedenkt over de herontwikkeling, de grondwaarde en de multifunctionaliteit. De heer Van den Dool vraagt of dezelfde adviseur bedoeld wordt. Het CDA is van mening dat als er een extern adviseur meekijkt, het goed is als deze integraal kijkt.

De heer DEN DEKKER (ChristenUnie) heeft hier niet specifiek over nagedacht. Het moet iemand zijn die helpt organiseren, een onafhankelijk adviseur. Wethouder Verver sprak over participatie. De ChristenUnie vindt dat er uiteraard geparticipeerd moet worden maar dat bekeken moet worden hoever de participatieladder beklommen wordt. Er moet voorzichtig worden omgegaan met participatie als het gaat om bezuinigen. Wat betreft de ombuigingen moet goed gekeken worden naar hoe het voorstel naar de raad gaat, de ChristenUnie hoort graag van de wethouder hoe deze dit proces ziet. Ten aanzien van de inburgering geeft de heer Den Dekker aan dat het klopt dat dit onderwerp regionaal wordt opgepakt, maar in de Kaderbrief wordt gesproken over het benutten van lokale kansen. De ChristenUnie vraagt welke dit zijn en hoe deze benut kunnen worden. De ChristenUnie steunt de motie 'Geen verzwaring lokale lasten' niet vanwege de kostendekkendheid. Ten aanzien van de motie 'Duurzame ombuigingen' geeft de heer Den Dekker aan dat de ChristenUnie natuurlijk voor het rekening houden met toekomstige generatie is, maar hoe dit concreet gemaakt moet worden is een lastige vraag. De ChristenUnie ondersteunt de motie 'Versterk onze spaarpot'.

Mevrouw VAN ES (D66) geeft aan dat de motie 'Duurzame ombuigingen' is gemaakt om te voorkomen dat de eerder gemaakte afspraken wegzakken en ervoor te zorgen dat er bewust wordt nagedacht over duurzaamheid. Het kan per onderwerp verschillen hoe ver daarin gegaan wordt.

De heer VERWEIJ (PAB) raadt aan dit ook zo te verwoorden in de motie.

Mevrouw VAN ES (D66) geeft aan dat er niet verlangd wordt dat bij elke maatregel het gehele proces doorlopen wordt. Bedoeld wordt dat elk raadsvoorstel getoetst wordt op het duurzaamheideffect.

De heer KOSTEN (SGP) concludeert dat de raad in september veel werk heeft en vraagt om balans in de agenda. Er komt een omvangrijk pakket aan ombuigingen waarin veel keuzes gemaakt moeten worden. Hier moet goed over gesproken worden. Het is goed dat het college met een procesvoorstel komt, samen met een visie. De SGP ziet hier graag een voorkeur bij.

Mevrouw VAN ES vraagt of de heer Kosten de voorkeur van het college wil zien.

De heer KOSTEN (SGP) antwoordt dat het college nu drie varianten heeft neergelegd. Dit is een mooie leidraad aan de hand waarvan het gesprek gevoerd kan worden. Het college beraadt zich over participatie, de heer Kosten vindt dat iedereen moet participeren, niet alleen diegenen die dit altijd al doen. Hier moet serieus naar gekeken worden. Ten aanzien van de subsidies geeft het college aan dat dit in het pakket maatregelen terugkomt, maar hier zitten 200 maatregelen in. Het is de vraag in hoeverre er diep op het onderwerp subsidies ingegaan gaat worden. De SGP wil meer duiding ten aanzien van de opmerking van wethouder Janssen over het feit dat er meer gedaan wordt dan in de woonvisie staat. De motie 'Geen verzwaring lokale lasten' van de VVD vindt de SGP nog te vroeg. De motie 'Nee tegen de viruswaan' van OP steunt de SGP niet, dit is landelijk beleid.

De heer LAMMERS (OP) geeft aan dat de motie puur gaat over het beleid in Papendrecht. OP komt op voor de bewoners van Papendrecht.

De heer VERWEIJ (PAB) vindt dat er gedacht moet worden aan de gezondheid van de inwoners en dat er bescheiden moet worden omgegaan met het afschaffen van regels die voor die gezondheid bedoeld zijn.

De heer KOSTEN (SGP) geeft aan dat de landelijke wetgeving gevolgd moet worden. Ten aanzien van de motie 'Versterk onze spaarpot' sluit de SGP zich aan bij de ChristenUnie en het CDA. De SGP steunt de motie 'Duurzame ombuigingen' niet, dit kan belemmerend werken.

*De voorzitter schorst de vergadering*

*Tweede termijn college*

Wethouder PAANS beantwoordt de vragen: 'trap-op trap-af' kan een rol spelen bij de verbonden partijen. Het financieel kader van de verbonden partijen is vastgesteld. Wat de inflatiecorrectie betreft geeft de wethouder aan dat dit vraagstuk wordt meegenomen bij het onderwerp subsidies. Aangegeven wordt dat er een definitie moet komen voor jeugdzorg. Het college is bezig met een governance-onderzoek van AEF, een van de onderwerpen van dit onderzoek is de definitie van jeugdzorg. Ten aanzien van de motie 'Naar kwijtschelding huur' van GroenLinks geeft de wethouder aan dat opgepast moet worden met het woord 'verenigingen'. In het dictum wordt gesproken over verenigingen, terwijl het gaat om sportverenigingen. De wethouder gaat ervan uit dat de tegemoetkoming van het Rijk voor sportverenigingen voldoende is. De zondagsopenstelling is verbonden aan de noodverordening. Wanneer deze wordt ingetrokken geldt de oude situatie.

Mevrouw VAN ES (D66) geeft aan dat er een Noodwet gemaakt wordt, in principe geldt die in de coronatijd. Het virus kan weer opvlammen, in dat geval is de Noodwet geldend in plaats van de noodverordening.

Wethouder PAANS antwoordt dat wanneer de noodverordening stopt, er wordt teruggegaan naar de oude situatie. Wanneer de Noodwet er is, is op dit moment onduidelijk. Wellicht is deze er in



oktober. De wethouder ontraadt de motie 'Geen verzwarende lokale lasten' van de VVD, afgesproken is dat er geen heilige huisjes zijn. Ten aanzien van de vraag van OP naar het verkopen van abonnementen door het sportcentrum geeft de wethouder aan dat dit aan het sportcentrum is. De wethouder heeft de kaders die door D66 genoemd zijn gehoord. Ten aanzien van het proces meldt de wethouder dat het college met een inhoudelijk voorstel komt inclusief een voorkeur.

Mevrouw VAN ES (D66) geeft aan dat D66 in dat geval meewerkt aan het proces.

Wethouder PAANS beantwoordt de vraag over de grasvelden van de voetbalverenigingen. Dit zijn geen gelijke situaties en heeft te maken met een evenwicht van vraag en aanbod van de voetbalcapaciteit.

De heer GRIMMIUS (GroenLinks) deelt dit niet. Beide verenigingen zitten aan het maximum aan capaciteit. Bij VV Drechtstreek komt er geen veld bij, maar wordt er een vervangen. Daarbij wordt vermeld dat VV Drechtstreek er zelf voor kiest om een zaterdagvereniging te zijn en alleen capaciteit op zaterdag heeft en dat VV Papendrecht ervoor kiest om een zaterdag/zondag vereniging te zijn en dus een spreiding kent. Beide verenigingen zijn GroenLinks even lief maar het gaat om het gelijkheidsbeginsel. Als straks de ene vereniging twee kunstgrasvelden heeft en de andere heeft er geen omdat daar geen geld voor zou zijn, is dat wrang.

Wethouder PAANS meldt dat ook hem beide verenigingen even lief zijn. Als VV Papendrecht aantoonbaar klem komt te zitten wordt de situatie opnieuw beoordeeld. De situatie bij VV Drechtstreek is dat deze al jaren geen kant meer op kan.

De heer GRIMMIUS (GroenLinks) ontkent dat ook niet, maar de wethouder komt met normen die er niet toe doen. De KNVB-norm wordt gehanteerd, er moet een veld bij omdat het aantal leden daartoe noopt. Er komt echter geen veld bij, er wordt een veld vervangen.

Mevrouw VAN ES (D66) wenst van het college een overzicht van wat er de afgelopen jaren in beide verenigingen is geïnvesteerd.

Wethouder PAANS geeft aan dat er al heel lang gezocht wordt naar oplossingen voor de situatie van VV Drechtstreek. Het lijkt er nu op dat er een gewoon veld wordt vervangen door een kunstgrasveld, dit is niet het geval. Het veld dat vervangen wordt is een onbespeelbare modderpoel die hard aan vervanging toe is. Ten aanzien van een overzicht van de investeringen die in beide verenigingen zijn gedaan meldt de wethouder dat hieraan gewerkt wordt. Hierover is in september/oktober meer bekend.

Wethouder JANSSEN geeft aan dat de heer Grimmus blijkbaar onvoldoende is aangehaakt bij de aanstaande ontwikkelingen ten aanzien Kraaijenhoek fase I. Hier worden 99 woningen gesloopt en er komen ongeveer 435 woningen voor terug. Het college ziet geen reden om niet vast te houden aan het woonplan.

De heer GRIMMIUS (GroenLinks) vraagt of de wethouder refereert aan een plan dat de raad nog niet kent.

Wethouder JANSSEN antwoordt dat er sprake is van een derde versie van het plan waarin er nog eens 5 extra woningen worden gebouwd.

Mevrouw KARSO (PvdA) geeft aan dat er gesproken wordt over aantallen woningen, dit zegt nog niets over de toegankelijkheid. De woningen die nu gebouwd worden zijn onbetaalbaar.

Wethouder JANSSEN antwoordt dat de eerste opgave was woningen te bouwen voor het midden- en hoogsegment. Dit laat onverlet dat er in het bouwplan oog is voor andere doelgroepen. De wethouder zegt toe beter te gaan uitleggen aan de inwoners wat het ecologisch maaibeeld inhoudt. Het toezicht op het maaien is al verbeterd. Het klopt dat er geld is overgehouden van de regentonactie. Het ging om een bedrag van 5.000 euro, de kosten van de ambtelijke uren zijn niet meegeteld.

De heer GRIMMIUS (GroenLinks) ziet dat anders. Toen de motie werd ingediend is afgesproken dat de ambtelijke kosten niet werden meegeteld bij de 5.000 euro die er voor de actie beschikbaar was. Als er 71 regentonnen verkocht zijn met een korting van 30 euro is er nog geld over.

Wethouder JANSSEN ontraadt het verlengen van de actie vanwege de hoge ambtelijke kosten. Er zijn overigens 76 regentonnen verkocht en geen 71.

De heer LAMMERS (OP) geeft aan dat er door de ambtelijke organisatie wel ervaring en expertise is opgebouwd, de ambtelijke kosten zullen lager zijn en het geld dat nog beschikbaar is kan daarvoor worden ingezet.

Wethouder JANSSEN antwoordt dat de motie is uitgevoerd met het maximale budget dat 5.000 euro bedroeg. Op de vraag of het geoormerkte budget voor klimaatdoelen ten kosten gaat van de algemene middelen antwoordt de wethouder dat dit ook te maken heeft met de totale omvang van het budget, de wethouder kan dit niet beoordelen. De vraag over de reservering van de vervangingskosten is te technisch en wordt later beantwoord door de afdeling Financiën.

Wethouder VERVER zegt toe dat het college in debat gaat met de raad over de armoedebestrijding en de infrastructuur. De wethouder dankt de raad voor het meegeven van aandachtspunten voor het proces van ombuigingen en de participatie. De veerkracht van de bewoners moet behouden worden en versterkt. Een voorbeeld is de beweging van beschermd wonen naar beschermd thuis. Mensen met een GGZ-achtergrond krijgen begeleiding thuis zodat zij zelfstandig kunnen wonen.

De VOORZITTER geeft ten aanzien van de motie 'Duurzame ombuigingen' aan dat de toets op het totaalpakket gedaan wordt, hier is capaciteit voor. Het toetsen per maatregel kost te veel tijd van de organisatie. Als D66 het vertrouwen heeft dat de raad dit doet waar het relevant is, kan D66 de motie intrekken. Wanneer D66 op alle maatregelen een toets wil, dan raadt het college de motie af.

Mevrouw VAN ES (D66) geeft aan dat het goed gebruik is dat wanneer de intentie van een motie wordt overgenomen, deze wordt ingetrokken.

De VOORZITTER geeft aan dat als de motie in de geest wordt overgenomen, deze kan worden ingetrokken. Het dictum verzoekt op elke maatregel actie te ondernemen. Vanuit dat oogpunt raadt het college de motie af tenzij het dictum wordt aangepast.

Mevrouw VAN ES (D66) trekt de motie 'Duurzame ombuigingen' in.

De heer GRIMMIUS (GroenLinks) gaat hiermee akkoord.

De VOORZITTER beantwoordt de vraag van de VVD over de verhouding gemeentenieuws en de komst van een communicatieplan. Het communicatieplan komt van de griffie. Het college heeft er bewust voor gekozen niet te komen aan het budget van de raad, deze is buiten beschouwing van de bezuinigingen gehouden.

De heer GRIMMIUS (GroenLinks) meldt dat is aangegeven dat het een optie is om met andere gemeenten in gesprek te gaan om te voorkomen dat er dubbelingen in het gemeentenieuws staan.

De VOORZITTER antwoordt dat het goed is als de afdeling communicatie contact zoekt met de andere gemeenten.

Motie 'Ouderen en wonen' is ingetrokken.

Motie 'Geen verzwarende lokale lasten' idem

Motie 'Nee tegen de viruswaanzin' idem

Motie 'Versterk onze spaarpot': de motie is aangepast. In het dictum is 2021 gewijzigd in 2022. De motie wordt in stemming gebracht

Motie 'Duurzame ombuigingen' is ingetrokken.

Motie 'Naar kwijschelding huur': het dictum is aangepast. Het woord 'verenigingen' is gewijzigd in 'sportverenigingen'. De motie wordt in stemming gebracht

*De voorzitter schorst de vergadering*

De VOORZITTER brengt het Voorstel Kaderbrief in stemming.

Mevrouw VAN ES (D66) legt een stemverklaring af. In de Kaderbrief staat een aantal zaken waar D66 zich niet goed in kan vinden, maar aangezien de raad gevraagd wordt om kennis te nemen van de Kaderbrief, stemt D66 voor.

Het Voorstel Kaderbrief is unaniem aangenomen met 21 stemmen voor.

De VOORZITTER brengt de motie 'Ouderen en wonen' in stemming. De motie is met 21 stemmen voor unaniem aangenomen.

De VOORZITTER brengt de motie 'Versterk onze spaarpot' in stemming. De motie is met 13 stemmen tegen en 8 stemmen voor verworpen.

De VOORZITTER brengt de motie 'Naar kwijschelding huur' in stemming.

Mevrouw VAN ES (D66) legt een stemverklaring af. D66 stemt tegen deze motie omdat het dictum te stellig is en omdat het uitsluitend om sportverenigingen gaat en niet om andere verenigingen.

Mevrouw DE KEIZER (VVD) sluit zich aan bij D66.

De motie 'Naar kwijschelding huur' is met 17 stemmen voor en 4 stemmen tegen aangenomen.

De VOORZITTER dankt de aanwezigen voor het vergaderen, wenst iedereen een prettige avond en sluit de vergadering.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van de gemeente Papendrecht op 1 oktober 2020.

De griffier  
C. Bus

De voorzitter,  
A. J. Moerkerke